

Govor mržnje na multimedijском portalu Dnevno

Car, Lucija

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:186:080201>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-23**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences - FHSSRI Repository](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI

FILOZOFSKI FAKULTET

Lucija Car

Govor mržnje na multimedijском portalu

Dnevno

(DIPLOMSKI RAD)

Rijeka, 2019.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET
Odsjek za kroatistiku

Lucija Car

Matični broj: 0009069691

Govor mržnje na multimedijском portalu
Dnevno

DIPLOMSKI RAD

Diplomski studij: Dvopredmetni diplomski studij hrvatskoga jezika i književnosti - nastavnički smjer;
Dvopredmetni diplomski studij informatike - nastavnički smjer

Mentor: doc. dr. sc. Nikolina Palašić

Rijeka, (18. rujan 2019.)

IZJAVA

Kojom izjavljujem da sam diplomski rad naslova Govor mržnje na multimedijском portalu *Dnevno* izradila samostalno pod mentorstvom doc. dr. sc. Nikoline Palašić.

U radu sam primijenila metodologiju znanstvenoistraživačkoga rada i koristila literaturu koja je navedena na kraju diplomskoga rada. Tuđe spoznaje, stavove, zaključke, teorije i zakonitosti koje sam izravno ili parafrazirajući navela u diplomskom radu na uobičajen način citirala sam i povezala s korištenim bibliografskim jedinicama.

Student/studentica

Potpis

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Metodologija	3
3. Mediji i medijski utjecaj.....	5
4. Govor mržnje	7
4.1. Oblici govora mržnje.....	11
4.2. Govor mržnje u Republici Hrvatskoj	12
4.3. Kako dolazi do govora mržnje?.....	13
4.4. Govor mržnje i sloboda izražavanja.....	14
5. Istraživanje.....	17
5.1. Slučajevi govora mržnje	17
5.1.1. Pripadnici nacionalne manjine	17
5.1.2. Politika	22
5.1.3. Homoseksualci	30
5.1.4. Branitelji	33
5.1.5. Žene	35
5.1.6. U ime obitelji i Hod za život	37
5.1.7. Sport	38
5.1.8. Javne osobe	39
5.1.9. Rasizam.....	40
5.1.10. Vjera.....	40
5.2. Rezultati istraživanja.....	41
6. Zaključak	45
7. Popis literature	47
8. Prilozi	50
10. Sažetak.....	59

1. Uvod

U ovom diplomskom radu istraživala sam govor mržnje u javnim medijima. Pojam *mediji* označava sustave javnog informiranja koji služe za širenje vijesti i audio-vizualnih sadržaja u svrhu informiranja, obrazovanja i zabave (Jurčić, 2017). Mediji su novine, radijski i televizijski programi, elektroničke publikacije, teletekst i ostali oblici dnevnih ili periodično objavljivanih urednički oblikovanih programskih sadržaja. U ovome radu istraživala sam elektroničku publikaciju

Diplomski rad podijeljen je u dva dijela. Prvi je dio teorijski, a drugi istraživački. U teorijskom dijelu definirala sam pojam *mediji* i utjecaj medija na društvo. Informacije se putem medija brzo šire, stoga mediji imaju veliku ulogu u širenju i suzbijanju govora mržnje.

Nakon što sam prikazala ulogu medija u modernom dobu, teorijski sam istražila mržnju i govor mržnje kako bih shvatila što ću prilikom istraživanja izdvajati kao takav govor. Nakon definiranja govora mržnje navela sam i razne oblike govora mržnje te načine i sredstva širenja takvog govora.

Za istraživanje važna je podjela govora mržnje u Republici Hrvatskoj. Govor mržnje u Republici Hrvatskoj podijeljen je u tri faze (Vilović, 2011) o kojima je riječ u potpoglavlju *Govor mržnje u Republici Hrvatskoj*. U radu sam istražila govor mržnje u trećoj fazi.

Da bismo suzbili govor mržnje moramo znati kako se mržnja širi. Iz tog razloga jedno potpoglavlje fokusirano je na širenje govora mržnje.

Govor mržnje često se opravdava slobodom izražavanja. U potpoglavlju *Govor mržnje i sloboda izražavanja* istražila sam granicu između tih dvaju govornih oblika što mi je olakšalo izdvajanje govora mržnje u velikom broju članaka koje sam koristila u istraživanju.

Nakon teorijskog dijela slijedi istraživanje. Istraživala sam elektroničku publikaciju, odnosno multimedijски portal *Dnevno*. Odabrala sam portal *Dnevno* jer je portal poznat po skandaloznim objavama. Pretpostavila sam da će se zbog reputacije portala na portalu nalaziti velik broj materijala koji će prikazati što se u trećoj fazi mrzi u Republici Hrvatskoj.

Tijekom istraživanja pretraživala sam arhivu portala *Dnevno* uz pomoć ključnih riječi (*govor mržnje*). U obzir sam uzimala slučajeve koji su isključivo u vezi s Republikom Hrvatskom. Korišteni su članci koje su napisali kolumnisti portala, izjave političara, javnih osoba, članci preneseni s drugog portala, *Facebooka* ili drugih društvenih mreža. Slučajevi su podijeljeni tematski, a unutar tema poredani su na temelju datuma izlaženja u javnost.

Tijekom istraživanja objektivno i nepristrano sam izdvajala sve izjave, objave, komentare i vijesti koje sam na temelju sadržaja klasificirala kao govor mržnje.

Nakon izdvajanja slučajeva u radu se nalaze rezultati istraživanja, odnosno prikaz situacije u Republici Hrvatskoj od 2010. godine do 2019. godine.

U zaključku sam iznijela vlastito mišljenje o rezultatima te moguća rješenja.

2. Metodologija

Istraživanje govora mržnje u javnim medijima temelji se na objavama koje se nalaze na multimedijском internetskom portalu *Dnevno*.

Teorijski dio diplomskoga rada temelji se na pregledu postojeće literature i istraživanja. Proučavanje literature mi je omogućilo da shvatim govor mržnje kao fenomen koji je sveprisutan u društvu. Također, proučavanjem literature dobila sam pregled definicija govora mržnje, načina na koji se širi i koje su posljedice govora mržnje. Osim toga, uz pomoć literature istražila sam u kojoj mjeri mediji utječu na društvo u kojem živimo.

Uz literaturu koristila sam se provedenim istraživanjima govora mržnje u Republici Hrvatskoj¹.

Temelj istraživanja internetski je portal jer se u današnje vrijeme dinamično i brzo nižu objave, članci i komentari. Iz tog razloga portal je neiscrpan izvor informacija. Također, smatram da portal posjećuje velik broj ljudi te da su portali posjećeni u tolikoj mjeri da širenje govora mržnje na njima nije beznačajno.

Temelj istraživanja su članci koji se nalaze na portalu. Članci su odabrani na temelju ključnih riječi *govor mržnje*, a vremenski obuhvaćaju razdoblje od 2010. godine pa sve do 2019. godine. Temeljna metoda tijekom istraživanja je analiza sadržaja. Čitajući članke, na temelju teorijskoga znanja o govoru mržnje, odredila sam u kojima je riječ o govoru mržnje. Nakon čitanja članci su tematski podijeljeni u skupine.

---

¹ Istraživanje Petre Šimenić (2016) o govoru mržnje na *Facebooku*; istraživanje Edine Pršić (2018) o govoru mržnje u medijima; analiza govora mržnje u sklopu projekta *Against Hate* koju provodi GONG.

U ovom diplomskom radu postavljam dvije hipoteze koje ću pokušati dokazati ili opovrgnuti istraživanjem.

Prva hipoteza u vezi je s analizom sadržaja. Postavljam hipotezu da će se nakon istraživanja sadržaja uočiti kako je u Republici Hrvatskoj i dalje najprisutniji govor mržnje prema srpskoj nacionalnoj manjini. Hipotezu temeljim na činjenici da tekst podrazumijeva interakciju između autora i društva (Fairclough, 1996), a u našem društvu je i dalje prisutna mržnja prema onima koji nisu Hrvati. Tekst ima svoj društveni kontekst, a u kontekstu našega društva i dalje živimo pod utjecajem događaja koji su se dogodili u prošlosti.

Druga hipoteza je u vezi s jezikom i društvom. Pokušat ću dokazati da su govor mržnje i društvo povezani i da se predmet govora mržnje mijenja ovisno o onome što se trenutno događa u društvu.

Objavom rezultata istraživanja dokazat ću ili opovrgnuti hipoteze. Nakon istraživanja slijedi zaključak.

3. Mediji i medijski utjecaj

Pojam *medij* je latinskoga podrijetla, dolazi od riječi *medius* što znači srednji, u sredini (Jurčić, 2017). Medij je sredstvo kojim se ostvaruje komunikacija i informira javnost o važnim temama za društvenu zajednicu. Ono što smatram pogrešnim tijekom procesa komuniciranja i informiranja jest činjenica da mediji sve više negativno utječu na ljude.

Postavlja se pitanje na koji način mediji utječu na društvo. Poboljšavaju li mediji društvo ili su unazadili društvene promjene? Odnos između medija i društva je složen. Bez medija je gotovo nemoguće razvijati demokraciju, međutim, na novinarima je da istražuju objektivno i kritički. Od novinara kreće svaka vijest i oni imaju veliku odgovornost prilikom objavljivanja svojih tekstova.

Evidentno je da mediji utječu na društvo u kojem živimo. Međutim, ono oko čega se znanstvenici ne mogu složiti jest je li taj utjecaj pozitivan ili negativan. Ako uzmemo u obzir da je funkcija medija informirati, zabaviti, obrazovati, tada možemo govoriti o pozitivnom utjecaju. Ako s druge strane u obzir uzmemo kritiku, kontrolu, propagandu i širenje govora mržnje, kao neke od funkcija medija, tada govorimo o negativnom utjecaju. Ono što je sigurno jest - medij je sredstvo masovne komunikacije i kao takav djeluje na suvremenoga čovjeka i razvoj njegovih sposobnosti (Jurčić, 2007).

Masovni mediji su vijesti, informacije, edukativno sredstvo i zabava. Nemoguće je da se čovjek ne susretne s informacijama koje se pojavljuju u medijima ili izravno ili posredno. Izravno se čovjek susreće s informacijama gledajući televiziju, čitajući novine, slušajući radio, a posredno tijekom komunikacije s drugima.

Veza između medija i društva je snažna. Objave medija ovise o publici, čitateljima. Osim toga, ono što se prezentira čitateljima ovisi o urednicima novina, portala i slično. U odnosu između medija i društva važno je da medij ostane izvor informacija, a ne da medij djeluje s pozicije sile. Naslov u medijima ne može djelovati kao vlast, ali djeluje na ljude i na razvoj mišljenja. Iz toga razloga novinari moraju biti profesionalni, samostalni i objektivni (Malović, 2007).

Važno je naglasiti da se ni na koga ne može utjecati ako on to ne želi. Sve je prepušteno publici.

Medijski utjecaj može biti kratkoročan ili dugoročan. Mediji mogu imati posljedice na znanje, utječu na naše stajalište o nekom pitanju, oblikuju ga i jačaju. Osim toga mediji utječu i emocionalno na nas te potiču fiziološke reakcije. Mediji potiču, a ponekad i propagiraju pretjeran konzumerizam, opsjednutost zabavom, manipulaciju, jezičnu nekulturu, pornografiju, rodnu diskriminaciju, pasivizaciju i nasilje (Jurčić, 2007). Postoji nekoliko hipoteza koje potvrđuju da medijsko nasilje potiče fizičko nasilje. Tako su primjerice porasla kriminalna djela prema homoseksualcima nakon otkrića AIDS-a 1981. godine. Također, nakon što se avion američke mornarice sudario s kineskim mlažnjakom 2001. godine kriminalna djela prema Azijatima su porasla. Porasla su i kriminalna djela prema američkim muslimanima nakon napada 11. rujna 2001. godine. FBI-ov stručnjak Robert Ressler dokazao je da se nakon izlaska klasičnog krimića Alfreda Hitchcocka Psiho u Sjedinjenim Američkim Državama počelo pojavljivati sve više serijskih ubojica (Dozier, 2003). Ovi slučajevi nisu jedini, a dokazuju da *mediji mogu pomoći u stvaranju atmosfere koja povremeno može zapaliti eksplozije ekstremne mržnje i nasilja među mentalno nestabilnom manjinom* (Dozier, 2003: 214).

Zadatak medija je stvoriti bolji i pravedniji svijet, no danas se u medijima prezentira iskrivljena slika svijeta.

Problem u razvoju hrvatskih medija prema Maloviću (2007) su:

- ostaci komunističkog režima
- država vlasnik većine medija
- novinari vezani uz stranke

Malovićevu tvrdnju potvrđuju portali čija je politička orijentacija vidljiva na temelju objava.

Masovni mediji dio su kulture, a *loši masovni mediji karakteristični su za kulturno nerazvijene sredine. Nedostatak ozbiljnih novina, kvalitetne javne televizije i dobrog radio programa govori i o stanju duha u nekoj zemlji, o snazi intelektualaca te općoj društvenoj klimi, uključujući i stupanj demokracije* (Malović, 2007: 63).

S obzirom na to da mediji imaju veliki utjecaj na ljude, medijski prostor treba ograničiti i raditi na tome da se govor mržnje iskorijeni iz njega. Mediji su bili, a i danas su prostor koji služi za širenje govora mržnje. U današnje vrijeme govor mržnje se brzo širi jer su se mediji *preselili* iz svijeta tiska u virtualni svijet koji je teško kontrolirati.

4. Govor mržnje

Mržnja dehumanizira, isključuje ljudsku sposobnost osjećanja sućuti i suosjećanja. Mržnja se javlja u raznim oblicima: vjerska, rasna, nacionalna, etnička, klasna, politička i mnoge druge.

Mržnja dovodi do toga da ljudi koji su se voljeli počnu osjećati ogorčenost te su spremni na nasilje, čak i ubojstvo. Mržnja dovodi do djela kao što su ugnjetavanje, mučenje, genocid i terorizam i samoubojstvo. Mržnja pustoši

zapadnom civilizacijom u obliku raznih ratnih sukoba, a opstaje jer se prenosi iz generacije u generaciju (Dozier, 2003). Rađamo se sa sposobnošću da volimo i razumijemo, isto tako u sebi imamo sposobnost da mrzimo, stoga je važno da *svoje primitivne sklonosti prema usvajanju mi-nasuprot-njima usmjerenja zamijenimo mi-nasuprot-nama pogledom na stvari, kod kojeg se radije usredotočujemo na zajedničku ljudskost i jedinstvenu individualnost članova druge skupine nego na pokušaj da ih dehumaniziramo* (Dozier, 2003: 21).

Mržnja prema nekome ili nečemu izražava se na razne načine, a jedan od oblika izražavanja mržnje je i govor mržnje. Do govora mržnje dolazi razvojem mišljenja pojedine osobe o nekoj drugoj osobi, stvari, pojavi i slično. Mišljenje je ujedno i najviša sposobnost ljudskog uma. Naše misli, emocije i načine ponašanja uglavnom stvaramo sami, međutim velik broj toga znanja kulturno je predodređeno (Dozier, 2003).

U prošlosti se govor mržnje tolerirao te je služio kao mehanizam uz pomoć kojega su vladajući utjecali na narod. Međutim, *nada dvadeset i prvog stoljeća leži u mogućnosti da se izrade i prošire sustavi mišljenja koji obeshrabruju primitivno, iracionalno ponašanje i svode na minimum utjecaj doktrina okrenutih mržnji*. (Dozier, 2003: 31)

Pod pojmom *govor mržnje* (eng. *hate speech*) općenito se misli na verbalno izražavanje agresivnosti prema manjinskim društvenim skupinama (Vilović, 2011). Pojam *govor*, u govoru mržnje obuhvaća verbalne i neverbalne načine javnoga izražavanja kao što su slike, znakovi, simboli i slično. Govorom mržnje se širi, potiče ili opravdava nacionalna i rasna netrpeljivost, ksenofobija, antisemitizam, vjerski i drugi oblici mržnje (Vilović, 2011). Govor mržnje je verbalizacija negativnih emocija destruktivnoga karaktera. Riječ je o čovjekovoj potrebi nagonске prirode. Riječi su instrument uz pomoć kojih se poduzimaju akcije. Riječ kao riječ, ne mora nužno imati negativno značenje. Međutim, ovisno o kontekstu u kojem se koristi riječ može imati negativne posljedice. Važno je biti

svjestan činjenice da se govorom mržnje mogu ostaviti velike *ozljede* pojedincu ili skupini kojoj je govor mržnje upućen (Butler, 1996).

Govor mržnje potaknut je predrasudama, generalizacijom mržnje i narcizmom malih razlika, a *osam glavnih izvora predrasuda i mržnje su: uklapanje u skupinu, identitet, konkurencija oko nedostatnih resursa, kontrola i dominacija, bespomoćnost, strah i bol, status te društvene uloge* (Dozier 2003:162).

Kako točno definirati govor mržnje nisu sigurni ni pravni teoretičari tako ga neki od njih definiraju na sljedeći način:

- Walker: govor mržnje je govor koji tradicionalno obuhvaća svaki oblik izražavanja koji se smatra uvredljivim za bilo koju rasnu, religijsku, etničku ili nacionalnu skupinu (Walker, 1994: 8).
- Smolla: govor mržnje je generički pojam koji obuhvaća korištenje govora za napade na rasu, etnicitet, religiju ili seksualnu orijentaciju ili naklonost (Smolla, 1992: 152).
- Coliver: govor mržnje je izražavanje koje je pogrdno, uvredljivo, zastražujuće, uznemiravajuće, i/ili koje potiče na nasilje, mržnju ili diskriminaciju (Coliver, 1992: 5).
- Matsuda: govor mržnje uključuje uvredljive izraze za rasne skupine, ponižavajuće karikature, prijetnje nasiljem te literaturu koja prikazuje Židove ili ljude duge boje kože sličnima životinjama i zahtijeva njihovo istrebljenje (Matsuda, 1993: 23).
- Gonagle: govor mržnje je krovni pojam koji obuhvaća različite oblike rasističkog izražavanja ili druge oblike pogrdnog izražavanja na temelju nečijeg identiteta (Gonagle, 2001: 1).

- Preporuka vijeća Europe²: govor mržnje podrazumijeva sve oblike izražavanja kojima se šire, raspiruju, potiču ili opravdavaju rasna mržnja, ksenofobija, antisemitizam, ili drugi oblici mržnje temeljeni na netoleranciji, uključujući i netoleranciju izraženu u obliku agresivnog nacionalizma i etnocentrizma te diskriminacija i neprijateljstvo prema manjinama, migrantima i osobama imigrantskog podrijetla.

Govor mržnje šire ljudi pod utjecajem okoline jer *mehanizmi koji stvaraju mi-oni podjele, predrasude, mržnje i nasilje – iako su genetski ustrojani i pohranjeni u mozgu svakoga od nas – u velikoj su mjeri aktivirani okolinom* (Dozier, 2003: 303)

Čovjek mora biti svjestan da smo svi jednaki, a *čovječanstvo mora početi prihvaćati, i kognitivno i emotivno, ono što nam govori moderna genetika – iznimno smo homogena mlada vrsta u kojoj, znanstveno govoreći, postoji samo jedna rasa: ljudska rasa* (Dozier, 2003: 306).

Moramo razvijati toleranciju, biti određeni, osjećati empatiju, komunicirati, pregovarati, podučavati, surađivati, stavljati stvari u njihove pravilne odnose i tražiti pravdu, a ne osvetu.

Zadatak je i krajnji cilj stvoriti okolinu oslobođenu od mržnje, stereotipa i predrasuda.

---

² Preporuka Ministarskog odbora Vijeća Europe No. R (97) 20, od 30. listopada 1997. godine

4.1. Oblici govora mržnje

Govor mržnje svakodnevna je pojava koja se javlja u raznim oblicima, Alaburić (2003) navodi sljedeće načine i sredstva širenja takvoga govora:

- rasistički, anti-semitski, šovinistički, ksenofobični, seksistički, homofobični stereotipi i insinuacije, izraženi najčešće u obliku vica
- različiti oblici verbalnog uznemiravanja koji za cilj imaju u pojedincu izazvati osjećaj nelagode, straha, uznemirenosti, primjerice, učestalo zvanje telefonom u neprilično vrijeme
- pogrđni izrazi *etikete* koji stigmatiziraju određene društvene skupine i njihove pripadnike, primjerice, *crnčuge*, *pederi* i slično
- iznošenje različitih neutemeljenih optužbi, laži i stereotipa kako bi se opravdala mržnja prema nekome, primjerice, *Židovi vladaju svijetom i sami su krivi za Holokaust*.
- huškačke riječi ili simbolički akti komunikacijom *oči u oči* koji svojim izražavanjem mogu neposredno povrijediti žrtvu ili je izazvati na fizički sukob
- verbalno zastrašivanje pripadnika određenih skupina kako bi ih se natjeralo da napuste radno mjesto, mjesto stanovanja, školu i slično
- isticanje različitih simbola ili simboličkih akcija kako bi se ciljane skupine zastrašilo te im se prikazalo kako su nepoželjni u određenoj sredini, npr. svastika, paljenje križa, napad na vjerske i kulturne ustanove i slično
- negiranje ili umanjivanje zločina Holokausta i drugih nacističkih ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti, isticanje nacističkih simbola, zastupanje nacističkih ideja i slično
- okrivljavanje određenih skupina za različita društvena zla, primjerice, *homoseksualaca za širenje nemoralna i boleština*

- iskazivanje nakane diskriminacije, npr. *Crncima i Židovima zabranjen ulaz* i slično.
- izravno poticanje na različite vrste diskriminacije prema određenim društvenim skupinama
- otvorene prijetnje žrtvama različitim vrstama nasilja, poticanje na nasilje, ohrabrivanje i provociranje osjećaja neprijateljstva i mržnje da bi ih se potaknulo na fizičko nasilje prema njima
- izravno pozivanje i poticanje na fizičko istrebljenje, npr. genocid, etničko čišćenje i slično.

4.2. Govor mržnje u Republici Hrvatskoj

Postoji snažna veza između jezika i društva. Ljudski je govor pod velikim utjecajem društva. Iz tog razloga su sociološki fenomeni ujedno i lingvistički fenomeni (Fairclough, 1996). Govor mržnje prema pripadnicima nacionalnih manjina razumiju oni koji se kreću unutar toga kulturološkoga kruga. Primjerice, netko tko nije s Balkana neće razumjeti zašto se musliman uvrijedi ako mu se kaže *balija*, dok oni koji žive na području Balkana razumiju da je riječ o pogrdom nazivu koji se koristi za pojedinca ili pak za cijeli narod.

Govor mržnje u hrvatski jezik ulazi tijekom i nakon Domovinskog rata, a glavnu ulogu u širenju govora mržnje imali su mediji. Prva faza govora mržnje obuhvaća period od 1990. godine do 1997. godine. Drugo razdoblje traje od 1997. do 2000. godine. Posljednje razdoblje obuhvaća period od 2000. godine do danas. U posljednjim godinama dolazi do smanjenja govora mržnje i premještanja govora mržnje iz tradicionalnih medija na internetske stranice (društvene mreže, blogove, portale, forume i drugo).

U prvoj fazi izražavala se mržnja prema pripadnicima srpske nacionalne manjine, Bošnjacima i Židovima. Mogle su se čuti izjave poput: *Drago mi je da nisam Srbin*. Također, Bošnjaci su nazivani balijama, islamskim fanaticima, a oni

koji su se suprotstavili takvom obliku ponašanja nazivani su srbijanerima, perverzним Jugoslavenima, antihrvatskim smećem i slično. Pošteđeni nisu bili ni Židovi kojima se često dodavao epitet – zločesti. Veliku ulogu u širenju govora mržnje imale su novine (Slobodni tjednik, Večernji list, Vjesnik, Slobodna Dalmacija, Glas Slavonije) i političari. Njihov cilj bio je *zamagliti* ljudima oči od stvarnih problema (propadanje tvornica, banaka...). Veća šteta počinjena je ovisno o onome tko širi govor mržnje (Butler, 1996). U našem slučaju najveća šteta počinjena je zbog utjecaja vladajućih na narod.

Druga faza započinje pozivom Vlade hrvatskim medijima od kojih se zahtijeva tolerancija i umjerenost. Poziv je kritiziran jer se smatralo kako se Vlada pozivom ograđuje i prebacuje krivnju na medije. Drugu fazu obilježila je mržnja prema ženama, Romima i pripadnicima homoseksualnih skupina.

U trećoj fazi postupno nestaje govor mržnje prema pripadnicima srpske nacionalne manjine, ali raste govor mržnje prema gore navedenim skupinama, posebice prema Romima i pripadnicima homoseksualnih skupina. Ovo razdoblje se od ranijih razdoblja razlikuje po tome što se govor mržnje preselio u virtualni prostor (Vilović, 2011).

U Republici Hrvatskoj govor mržnje nije nestao, nego se preoblikovao u moderniju neobjektivnost. Objekt verbalnog neprijateljstva su nacionalne manjine koje se dijele na favorizirane i kuđene (Plevnik, 2003).

4.3. Kako dolazi do govora mržnje?

Razlozi zbog kojih dolazi do govora mržnje uglavnom su individualni. Osoba koja na ovakav način širi mržnju na neki je način povrijeđena od strane onoga što je tema govora mržnje.

Poznat je fenomen skupine *žene u crnom*. Majke, žene, sestre nasilno odvedenih i nestalih ljudi u ratu. Zbog činjenice da ne znaju gdje su njihovi

najmiliji ne mogu obaviti proces žalovanja. Te žene, koje svakoga dana čekaju povratak svojih voljenih, generalno ne vole sve pripadnike srpske nacionalnosti jer kod njih je riječ o povredi ličnosti i narušavanju samopoštovanja. Osim na temelju vlastitoga iskustva govor mržnje potiče se putem zastrašujućih priča ispričanih od strane baka, djedova, prijatelja i drugih. Ljudi na različite načine opravdavaju mržnju koju osjećaju prema nekome. Primjerice, ratni veteran se javio u hrvatsku vojsku da se bori protiv četnika jer mu je baka rekla kako su mu djeda ubili srpski žandari (švercao je duhan), a oca partizani (bio je u ustašama)). U ovom slučaju, koji nije jedini, prisutan je intergeneracijski prijenos mržnje. Intergeneracijski prijenos mržnje je prijenos mržnje u kojem starija osoba nesvjesno prenosi mržnju na dijete. (Klain, 2003).

Mržnja se često generalizira. Generalizacija govora mržnje podrazumijeva da se ona projicira na cijeli narod, a štetu je počinio pojedinac pojedincu. Kod generalizacije dolazi do fenomena koji se naziva narcizam malih razlika.

Narcizam malih razlika podrazumijeva isticanje različitosti između dvaju naroda. Najbolji primjer za ovaj fenomen je titlovanje srpskih filmova koji se prikazuju na hrvatskoj televiziji (Klain, 2003).

4.4. Govor mržnje i sloboda izražavanja

Kada je za vrijeme svoje vladavine koja je trajala od 461. godine do 429. godine prije Krista atenski vojskovođa Periklo omogućio slobodnim građanima sudjelovanje u državnim poslovima i donošenje državnih odluka počela je demokracija. U to vrijeme svatko je imao pravo iznijeti svoj prijedlog, davati odgovor na prijedloge drugih te na kraju glasovanjem donositi odluku o prijedlogu. Način na koji je prijedlog iznesen utjecao je na to hoće li biti prihvaćen. Govorništvo se, kao i svaka vještina, zloupotrebljava.

Aristotel je govorio o tri načina uvjeravanja:

- govornik uvjerava riječima, argumentima, sadržajem govora i djelovanjem na razum svoje publike (*logos*)
- uvjerava i djelovanjem na raspoloženje publike, na njihove emocije, stvarajući određeno raspoloženje kod slušača (*patos*)
- uvjerava svojom vjerodostojnošću, kredibilitetom (*etos*)

Ta tri načina simultano djeluju u procesu uvjeravanja i teško ih je čvrsto i jasno razgraničiti (Kišiček, 2018: 31) .

Moć govornika ovisi o publici, a način na koji će se publici približiti ovisi o njegovom stilu. Kišiček (2018) u svojoj knjizi *Retorika i politika* navodi sljedeće stilove političkih govora: stil ismijavanja protivnika, stil glumljenja odlučnosti, stil banaliziranja i ignoriranja problema, stil *govorim samo da bih govorio*, stil pretjerane uzvišenosti, stil klišeja i floskula. U većini stilova primjećujem vulgarnost kao dio stila kojim se pokreće mržnja.

Ranije sam napisala da moć govornika ovisi o publici, stoga je važno da publika bude svjesna i prepozna je manipulaciju u govorima političara, ali i svih ostalih kojima se u današnje vrijeme omogućuje da budu dio medijskog prostora i utječu na okolinu. Također, važno je da svatko od nas razumije razliku između slobode izražavanja i govora mržnje.

Jedno od temeljnih ljudskih prava je pravo na slobodu izražavanja. Pravo na slobodu izražavanja zastupljeno je u svim važnim međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima (kao primjerice Opća deklaracija o ljudskim pravima, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Povelja o temeljnim pravima Europske unije...). Sloboda izražavanja podrazumijeva slobodu mišljenja i slobodu primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Posebno, sloboda izražavanja obuhvaća tisak i druga sredstva priopćavanja (primjerice javni nastup). Čovjek ima pravo govoriti

što misli jer iz toga proizlazi istina. Kada ne dovodi do istine omogućuje nam da obranimo, potvrdimo ili opovrgnemo ono o čemu se govori. Sloboda govora, odnosno govor pojedinca omogućuje tom istom pojedincu da stvori vlastitu autonomiju. Svaka osoba ima pravo kritizirati vlast, reći svojim predstavnicima što misli i što od njih očekuje te otvoreno iznositi mišljenje o političkim i društvenim pitanjima. Međutim, sloboda govora nije apsolutno pravo pojedinca. Kada izražavanje prelazi u govor koji vrijeđa, šokira ili uznemiruje tada prestaje biti u okviru prava na slobodu izražavanja (Munivrana Vajda, Šurina Marton, 2016). Sloboda govora ograničava se u sljedećim slučajevima: kada se zloupotrebljava kako bi se ugrozila prava drugih, prilikom ucjene ili prijetnje, u slučajevima kada se kleveće, lažno svjedoči, otkrivaju profesionalne tajne, lažno oglašava ili u slučajevima dječje pornografije. Riječ je o situacijama u kojima se prelazi granica prava drugoga (Kulenović, 2016). Kada sloboda govora prijeđe u govor mržnje tada slijede sankcije. Tri su odgovora zašto je opravdano suzbijanje govora mržnje. Prilikom govora mržnje nanosi se izravna šteta pripadnicima određene skupine, zbog govora mržnje može doći do negativnih posljedica i govorom mržnje dolazi do erozije temeljnih političkih vrijednosti na kojima demokratska društva počivaju (Kulenović, 2016). Zbog posljedica koje govor mržnje ima na pojedinca ili skupinu ljudi, govor mržnje se prema zakonu Republike Hrvatske ne smije pojavljivati u javnim medijima, međutim, praksa pokazuje drugačije.

5. Istraživanje

Tijekom istraživanja koristila sam objave s portala *Dnevno*. *Dnevno* je multimedijски novinarski portal. Sjedište portala je u Zagrebu. Portal *Dnevno* odabrala sam jer ima veliku i dostupnu arhivu. Također, ovaj desno orijentirani portal često je optuživan za promoviranje srbofobije te su tekstovi portala bili osuđeni od strane Hrvatskog novinarskog društva. Zbog tih činjenica smatrala sam da će se na portalu naći materijali koji će mi pomoći prilikom istraživanja.

Tijekom istraživanja koristila sam se opcijom *pretraživanje*. Ključne riječi za pretraživanje su bile *govor mržnje* na temelju kojih je iz arhive izlistano 2565 članaka. Od ukupnog broja članaka izdvojila sam one za koje smatram na temelju analize sadržaja da su govor mržnje. U nastavku se nalazi devedeset i pet slučajeva govora mržnje tematski podijeljenih u deset skupina.

5.1. Slučajevi govora mržnje

5.1.1. Pripadnici nacionalne manjine

Na samom početku diplomskoga rada pretpostavila sam da je najveći broj slučajeva govora mržnje usmjereno prema pripadnicima srpske nacionalne manjine. Moju pretpostavku potvrđuje dvadeset slučajeva govora mržnje prema pripadnicima srpske nacionalne manjine od ukupno dvadeset i dva slučaja govora mržnje prema pripadnicima nacionalnih manjina.

Nakon naslova u Novostima *Obadva, obadva su pala* o nesreći hrvatskih migova predsjednik hrvatske HVIDRA-e Josip Đakić usporedio je taj srpski list s *četničkim kuplerajem* (07.listopad 2010.) Ovo je **prvi slučaj** govora mržnje s kojim sam počela istraživanje, a koji prikazuje da je svaki govor mržnje reakcija na prethodni ili početak lanca govora mržnje koji se nastavlja.

Slučaj 2.

Dokaz o tome kako se hrvatski narod odnosi prema pripadnicima srpske nacionalne manjine govori i naslov da Hrvat može *odoljeti svemu osim porivu da navijam za Srbe* pritom osim Srba kolumnist Z. H. govori da se *neuki narod veseli pobijedi Gane* (koja je pobijedila srpsku nogometnu reprezentaciju) prikazujući hrvatski narod koji još uvijek nije zaboravio prošlost (14. lipanj 2010.)

Slučaj 3.

I.B. u kolumni je izrazio mišljenje u kolumni *Bosna – zemlja beznađa* govoreći da je riječ o *frankesteinovski slijeploj tvorevini kojoj je dio glave u Washingtonu, uši u Londonu, ramena u Briselu, srce u Teheranu, pluća u Moskvi*. Ljude koji žive u Bosni naziva umjetno stvaranim Bosancima koji ne mogu prežaliti izgubljeni jugokišobran. (25. siječanj 2011.)

Slučaj 4.

Da u Hrvatskoj nema mjesta za Srbe, ali ni bilo čemu srpskom govori komentar nakon napada na Močvaru. Slučaj je bio komentiran riječima *...tako im i treba kad puštaju srpske filmove*. (9. prosinac 2011.)

Slučaj 5.

Nakon provale u prostorije planinarskog društva nepoznati autor je napisao tekst naslova *Hoćemo li ikad više imati mira od cigana* te između ostaloga izjavio: *Ne znam što bi trebalo napraviti da nas vlast zaštiti od tih lopova, ukoliko su sposobni tako nešto napraviti. Bit će da bi to mogli riješiti samo Sarkozy ili Angela Merkel, a da ne spominjem jednog čovjeka iz ne tako daleke prošlosti* (27. veljača 2012.)

Slučaj 6.

Kerum je izjavio kako *ne želi Srbina za zeta* te da *Srbi moraju znati gdje im je mjesto*. (18. rujan 2012.)

Slučaj 7.

Govor mržnje prema srpskoj nacionalnom manjini često je ona usmjeren prema pojedincu. Tako je Mamić kritizirao ministra Jovanovića govoreći kako on *jednostavno ima krvna zrnca u sebi koja pretežu na ono što mrzi sve hrvatsko i to je njegov osobni problem* te da je riječ o *čovjeku koji je Srbin , i čovjek koji nikad u životu nije radio u znanosti, u prosvjeti, u športu osim što je bio dizač tegova.* Naglašavanje njegove nacionalnosti zapravo prikazuje kako Mamić ne podržava rad ministra zbog njegove nacionalnosti. (18. ožujak 2013.)

Slučaj 8.

Netrpeljivost prema pripadnicima srpske nacionalne manjine prisutna je u sportu. Tako su se na nogometnoj utakmici Hrvatske i Srbije izvikivale antisrpske parole: *Srbe na vrbe* i *Ubi Srbina!* (24. ožujak 2013)

Slučaj 9.

Pripadnike srpske nacionalne manjine verbalno se napada što potvrđuje objava: *05. siječnja nepoznati počinitelji u Splitu su na vozilu beogradskih tablica urezali slovo U, ukrali prednje tablice i polomili retrovizore; 06. siječnja u Puli je ploča s ćiriličnim natpisom na zgradi Vijeća srpske nacionalne manjine išarana sprejem.* (10. siječanj 2014.)

Slučaj 10.

U naslovu srpskom predsjedniku autor teksta dodijelio je nadimak (Po)četnik. (27. veljača 2014.)

Slučaj 11.

Ruža Tomašić izjavila je kako ne želi da joj se dijete uda za Srbina jer kako kaže: *Voljela bih da moje dijete i unučad govore hrvatskim jezikom. Da pitate druge nacije, većina bi rekla da ne žele da im djeca govore hrvatskim, srpskim, makedonskim ili talijanskim* (24. travanj 2014.)

Slučaj 12.

Zbog svoje politike i nacionalnosti na meti govora mržnje često se nađe i Milorad Pupovac za čiju je *njušku* Glavaš rekao da je *jedinica mjere zla i zločinačke politike prema vlastitoj domovini...*” (11. veljača 2015.)

Slučaj 13.

Među zastupnicima Samostalne demokratske srpske stranke u Saboru *sjede deklarirani četnički vojvode, provoditelji velikosrpske agresije, pa i njihovi potomci.*” Govorio je tako Dinko Burić koji Milorada Pupovaca naziva *perfidnim četničkim vojvodom u pričuvi.*” (7. veljača 2015.)

Slučaj 14.

Zbog podrijetla kritizira se i televizijska voditeljica Danijela Trbović koja je opisana kao: *Srpkinje iz Karlovca čiji je otac Ilija Trbović bio oficir UDBE koji je dugi niz godina skrbio o sigurnosti ne samo Josipa Broza Tita, već je prijateljevao s Josipom Boljkovcem.* (8. svibanj 2015.)

Slučaj 15.

Na nogometnim terenima izraženo je negodovanje prema pripadnicima srpske nacionalne manjine, ali i prema homoseksualcima tako je na *Facebook stranici Dinamovih navijača Bad Blue Boysi-Zajedno za Dinamo*” jedan od BBB-a postavio status sa slikom iz srpskog filma *Parada*, u kojoj je jedan glumac koji glumi homoseksualca odjeven u Hajdukov dres. *Četnik i pederčina tovarska = braća*”, napisao je taj BBB. (4. prosinac 2015.)

Slučaj 16.

Nastupe srpskih pjevačica branitelji nazivaju četničkim folk orgijama te se u priopćenju oštro suprotstavljaju nastupu srpske pjevačice Jelene Vučković u klubu Makari na Banju. (23.travanj 2016.)

Slučaj 17.

Z.H. u svojoj kolumni se zapitao: *Zašto svakog kolovoza pobjesne Srbi, orjunaši, udbaši, jugonostalgičari, stare komunjare, mladi kriptokomunisti, gledaoci Žikine dinastije, etablirani četnici i sva stoka sitnog zuba?* (29. kolovoz 2016.)

Slučaj 18.

Dva primjerka tjednika *Novosti* kao prijetnju Srbima zapalio je Dražen Keleminec. Preko naslovnica su bile zalijepljene poruke *Idi, bre, pa se leči* i *Lepo gore, lepe novine*. (13. rujan 2017.)

Slučaj 19.

U svojoj kolumni M.H. komentirao je srpskog ministra te zaključio da je *prirodno glup i prirodno bezobrazan, što i jesu definirajuće osobine prosječnog srpskog četnika*. (3. listopad 2017.)

Slučaj 20.

Na govor mržnje prema Hrvatima koji su podrijetlom iz Bosne i Hercegovine nitko ne reagira. Oni se nazivaju Bosancima, bosančugama i bosanđerosima, a osvanula je i parola *Vratite nam naše Srbe, a potjerajte ove Bosance*. (14. veljača 2018.)

Slučaj 21.

Đakićev sin objavio je na svom profilu čestitku za Božić u kojoj govori *Svim 'prijateljima' srbićima sretan božić*”, uz natpis priložio je fotografiju ustaše koji u rukama ima odrezanu glavu četnika. (8. siječanj 2019.)

Slučaj 22.

U Republici Hrvatskoj osvanuo je grafit *U proljeće kad procvate vrba, radit ćemo paprikaš od Srba*”, uz slovo U. (9. kolovoz 2019.)

5.1.2. Politika

Najveći broj slučajeva nalazi se pod tematskom skupinom *Politika*.

Slučaj 1.

Da među vladajućima na obje strane vlada mržnja govori i Šeksova izjava: *Ja sam uvrijedio SDP? Ja sam u polemici i vatri polemičkoj, kada je SDP nazivao vrh HDZ-a kriminalnom organizacijom, što je višekratno izjavljivao Jovanović, a potvrđivao Milanović, rekao da ako je vrh HDZ-a kriminalna organizacija, a vrh HDZ-a tvore predsjednica i potpredsjednici Vlade, predsjednik i potpredsjednici Sabora, dakle ako je vrh Vlade i Sabora kriminalna organizacija, onda je kriminalna organizacija i vrh SDP-a*. (29. listopad 2010.)

Slučaj 2.

Kolumnist D.M. proziva vladajuće riječima: *Amnezija je akutna pojava kod svih 'Kumrovačkih učenika' koji su zauzeli politički i medijski prostor po uzoru na svoje mentore koji iz dubokih i nedokučivih interesnih sfera vjerojatno sa smiješkom promatraju čime se 'masa' bavi i opterećuje i čime je cjelokupna javnost obuzeta već duže vrijeme. Servirane su nam trivijalne, davno poznate javne tajne o kojima bruje kavanske i birtijaške krugovalnice čije dimenzije i utjecaj ne prelaze kvartovsko prdekanje i komentiranje svakoDnevnog obmanivanja nagužene nacije, kojoj bi izgleda izoperirana loša amaterska porno glumica i njen dečko sa Istoka trebala biti i veći interesni magnet od nakaza koje svoju seksualnu orijentaciju svakoDnevno ističu kreiranjem nekakve ekskluzive, elite koja pametuje i lamentira o stvarima kojima su se nekada bavile u najboljem slučaju dvorske lude. Na asfaltu su takve karakterne osobine slinavaca koje rijetki vole i koji su rijetkima simpatični davno dobile ime, a na žalost tim se imenom može kititi većina ljudi koji se vole eksponirati i to dobro naplatiti.* (10. siječanj 2011.)

Slučaj 3.

Burić je tijekom sjednice Šeksu dodijelio nadimak *Lucky Luke* i uputio ga liječniku riječima *To me, ne kao zastupnika, već kao liječnika, nagnalo da vam uručim uputnicu za psihijatrijsku pomoć.* (9. veljača 2011.)

Slučaj 4.

Protiv vladajućih okupili su se branitelji čiji je prosvjed bio popraćen uzvicima *Izdaja, izdaja!* na spomen Vlade Republike Hrvatske i Jadranke Kosor. (26. veljača 2011.)

Slučaj 5.

Političku netrpeljivost dokazao je Bagarić u svojoj izjavi: *Svi koji su pljačkali Hrvatsku su kriminalci, i oni iz HDZ-a, i iz SDP-a, i iz HDSSB-a, IDS-a, neovisno koju stranačku iskaznicu imali optužujući gotovo sve političare da su kriminalci.* (12. svibanj 2011.)

Slučaj 6.

Dinko Burić je smrt hrvatskog generala Đure Brodarca nazvao *ubojstvo s predumišljajem*, a njegovim ubojicama naveo *izdajnike iz vrhova HDZ-ove politike*. U Hrvatskom saboru reagirao je potpredsjednik HDZ-a Vladimir Šeks. Šeksov odgovor bio je da se *radi o morbidnoj manipulaciji smrću, jednom tragedijom, odvratnih lešinara. Radi se o bandi četvorice koji su perfidno iskoristili hrvatski sabor kao hram demokracije.* (13. srpanj 2011.)

Slučaj 7.

Muš SDP-ove županice Borovčak nazvao je majku HDZ-ovog kandidata i rekao: *Kaj me briga kaj si u gipsu, i sin bu ti u gipsu s polomljenim nogama i rukama završil, gamad jedna HDZ-ovska, nabijem vas sve na... !!!* (10. svibanj 2013.)

Slučaj 8.

Protiv vladajući oglasio se saborski zastupnik Nenad Stazić riječima: *Članovi najveće oporbene stranke borili za dolazak na vlast kako bi mogli pljačkati zemlju te je zaključio da se takva stranka stoga treba ugasit.* (13. ožujak 2014.)

Slučaj 9.

D. R. je govorom mržnje rekao što misli o vladajućima: *Recimo to jasno: Hrvatskom vladaju poremećene osobe. Kad se spomene poremećenost, obično se pomisli na ljude koji si kompulzivno broje vlasi na glavi, rezuckaju se žiletima kako bi osjetili da su živi ili slikaju djecu na plaži za svoje nastrane zbirke. Ali to*

nije poremećenost o kojoj govorim. Ona koja vlada u glavama ljudi koji drže poluge vlasti u Hrvatskoj mnogo je gora. Njihova poremećenost seže mnogo dublje – do njihove duše. Njihova vanjština ne ostavlja dojam zbog kojeg bismo se zabrinuli, ali njihova srž kuha od mržnje prema Hrvatskoj i svemu što je hrvatsko. Oni imaju kompulzivnu i neutaživu potrebu uništavati sve što je Hrvatima sveto i drago, a istodobno imaju podjednako snažnu potrebu održavati osjećaj da su obožavani. (12. svibanj 2014.)

Slučaj 10.

EU vrlo slabo djeluje na civiliziranje i održavanje demokratskih standarda u državama članicama... Ugroza svakako prijeti ako na vlast dođe HDZ, jer ta partija ne da nije proživjela nikakvu katarzu” kojoj se ponekad hvali njen šef, nego je čak i nazadovala – iznutra autoritarna, po ideologiji isključivija, a još će dobiti i nov legitimitet spasiteljice” od dosadašnje nesposobne vlade. Tome, usput, pomažu i mediji, krivo prikazujući postojeću vladu kao ‘najgoru’ – premda nije vodila autoritarnu politiku i pokrivala sve one zločine kakve je HDZ pokrивao u 1990-ima. Unatoč teorijama tranzicije” i konsolidacije” demokracije, društvo može zapasti u novu autoritarnost ako je samo slabo, a ekonomska stagnacija posvuda pogoduje autoritarnim tendencijama. Imamo dovoljan primjer Mađarske, u kojoj i političkim proglasima i stvarnim promjenama – izbornim sistemom, ograničavanjem slobode medija – sistem postaje iliberalan.” (21. siječanj 2015)

Slučaj 11.

Nakon što je izvrijeđao predsjednicu, HDZ i stožer o Fumiću se oglasio Barišić riječima on je po zatvorima i mučilištima vlastoručno obrađivao uhićenike. Pendrekom i štangama lomio im je kosti, izbijao bubrege i zube, kopao im oči i sve to kako bi se iskorijenila ustaška zmija. Zmija koja i danas muči predsjednika

Josipovića jer vuče se po društvenim mrežama. A on je pak u mandatu imao dovoljno vremena da fejsa jer ničim drugim nije se previše niti bavio. Procijenili su to i građani koji mu nisu dali još jedan mandat. Fumić i ostali drugovi samo su dio represivnog komunističkog aparata, stroja za pokolje koji se danas okuplja u razne lige, dovodeći i Josipovića u svoje redove. (9. svibanj 2015.)

Slučaj 12.

Zoran Milanović prozvao je Tomislava Karamarka za *uličarenje* i neznanje mnogobrojnih stvari, Karamarko mu je poručio da se ponaša kao *pomahnitali Djed Mraz koji u određenom datumu, s tuđom karticom koja je u debelom minusu, kupuje poklone i dijeli ih, zato jer mu to treba za izbore.* (10. rujan 2015.)

Slučaj 13.

M.LJ. u kolumni izrazio je mišljenje o hrvatskim političarima riječima: *U političkoj ponudi uistinu ima svega. Od probisvjeta, egzibicionista, opasnih tipova kao što je Kapović, a ne zaostaje puno ni Sinčić s Pernarom, preko tragikomičnih ideja kao što je Jurčićev Novi val ili gradonačelnik Hrvatske, sakupljača prolivenoga milijeka od Holy do Josipovića, do ljudi s političkim integritetom kao što su Željka Markić i Milan Kujundžić.* (15. listopad 2015.)

Slučaj 14.

Kolumnist portala iznio je svoje mišljenje o GONGU: *GONG misli o svemu. Kao neka vrsta plemenskog vrača, ili seoskog imama u arapskim polufeudalnim zemljama, gdje se na radio postajama svakog dana javljaju vjernici u životnim teškoćama i postavljaju pitanja, a imami fetvama daju neupitno tumačenje, koje najčešće nema veze sa životom. Ali priprosti vjernici koji tako rješavaju svoje probleme, slušaju, misleći da je to riječ Svevišnjega.* (22. travanj 2016.)

Slučaj 15.

O ministru kulture Zlatku Hasanbegoviću komentar je imala Ikić Baniček. Za nju je ministar *notorni neofašist kojem su dali zadatak da nam ubije kulturu, moći za sebe reći da je antifašist, iako po mom znanju antifašisti ne nose ustaške kape.* (23. lipanj 2016.)

Slučaj 16.

Dr. Juraj Kolarić izjavio je: *Kada dođe Sudnji dan – Bog će svoje skupiti na desnu stranu, a ostalima će reći – idite lijevo, idite u viječne ognje, odlazite od mene! To je taj pakao Zorana Milanovića! Lijevo je zlo, a desno dobro*” (25. lipanj 2016.)

Slučaj 17.

Kolumnist M.H. izbore je opisao riječima: *Tri brata uboga; Na izborima ćemo birati između Milanovića, Plenkovića, i Petrova. Što je otprilike kao izbor između kuge, kolere, i ebole.* (9. srpanj 2016.)

Slučaj 18.

SDP-ovci su grubo napali Kolarić, posebice Majcan koja je za nju rekla da je *stvorena da bude predsjednica zatvorenog odjela Vrapča.* Počastila ju je i uvredama: *smeće od žene, kobila, glupača...* (14. rujan 2016.)

Slučaj 19.

Anto Kovačević tvrdi *U vrijeme Milanovića imali smo najsrpskiju vladu u povijesti RH, toliko ih nije bilo ni u vrijeme Aleksandra Rankovića.* (9. rujan 2016.)

Slučaj 20.

Svoje mišljenje o stanju u državi podijelio je Mile Slavić te se zapitao *Kada ćemo se riješiti ovih samozvanih demokrata i da njih strpamo u jamu gdje im je i mjesto?* (7. veljača 2017.)

Slučaj 21.

Velimir Bujanac govorom mržnje izrazio je mišljenje o Hajdaš Dončiću: *(NI)HAJDAŠ (NI)DONČIĆ JE UVIJEK BIO VEĆI NEANDERTALAC OD SAMIH NEANDERTALACA! E, to vam je Sliniša! Predlažem muzeju u Krapini da mu ponude honorarni angažman kao živom eksponatu na Hušnjakovom brijegu – jer u njegovom slučaju uspijeva samo revolucija, ali ne i evolucija...* (22. srpanj 2017.)

Slučaj 22.

Bernardića nazivaju *ubojicom dječjeg lica*, a o vladi misli sljedeće: *Situacija nije pod kontrolom, ova vlada nema pojma što radi. Pa oni nisu u stanju odšarafiti jednu ploču sa ZDS natpisom, a kamoli voditi državu. Plenković izgleda sedativno-anemično, a ispod tog lica imamo grč, bol, sepsu, trulež. Hrvatskoj ne treba sedativ, nego ozbiljan lijek. A to je uvijek SDP. Ovu vladu na životu drži brak iz interesa s HNS-om i čudnim glasačima tipa Saucha, ali to je vlada koja zastupa i brani korporacije, koja štiti korporativne interese, kontra interesa Hrvatske. To se mora promijeniti.*” (31. srpanj 2017.)

Slučaj 23.

Govorom mržnje o predsjednici Kolindi Grabar Kitarović govori Glavašević: *”To je predatorsko ponašanje. Predsjednica je izabrana na jednoj radikalnoj, nacionalističkoj platformi. Predsjednica je pobijedila na valu šatoraških prosvjeda, i nagradila je neke od glavnih figura prosvjeda pozicijama u svom*

uredu. Sada je ta platforma dezintegrirana, toga više nema i predsjednica je shvatila da, ako želi još jedan mandata, mora nešto promijeniti. Nekad je glavni negativac bio Zoran Milanović, a kako njega više nema, ostaje joj samo Plenković za napadanje, što njemu ne odgovara. Sasvim sigurno je ovo početak njezine kampanje. Velik broj ljudi je i dalje slijedi, ali teško će se oprati od činjenice da je od početka mandata i kroz kampanju u politički mainstream uvodila ljude s političke margine i radikalne desnice. Njoj su u VIP loži na inauguraciji sjedili ratni zločinci, osuđeni dileri koji su usluge prostitutki plaćali kokainom, širitelji mržnje... Mogu se samo nadati da će iduće izbore izgubiti. I da će onaj tko je naslijedi toj dužnosti vratiti dostojanstvo. (12. studeni 2017.)

Slučaj 24.

Bojan Glavašević je konferenciju Damira Krstičevića prokomentirao riječima: Najgori i najprimitivniji hadezeovski čobanluk kakav Karamarko nije smio pripustiti dalje od naplatnih kućica na ulazu u Zagreb, Plenković je pustio u mainstream i u Banske dvore. To ću ga podsjetiti idući put kad se u Saboru bude ljutio na Marasa ili Pernara zbog populizma. (18. studeni 2017.)

Slučaj 25.

Dugogodišnji novinar HRT-a Šikanjić nakon izjave: Kada biračima pokažeš, ti koji si kao bio liberal i ušao na SDP-ovoj listi, da misliš da su stoka sitnog zuba, ti si po mom mišljenju politički mrtav. U svakom slučaju jedna politička lešina. Jednostavno, kad si moralno mrtav, onda si moralni leš. To je ono po čemu će Vrdoljak i svi koji ga podupiru zaudarati”, dobio je otkaz. (27. prosinac 2017.)

Slučaj 26.

A.T. je o HDZ-u rekao da Nije osobito izgledno da bi se hadezeovci mogli poubijati, ali, eto, lijepo je sanjati. (15. siječanj 2018.)

Slučaj 27.

O Stipi Mesiću, bivšem predsjedniku Republike Hrvatske, oglasio se Davorin Karačić. On smatra da Mesić *čita izgovorene nebuloze*. Bivšeg predsjednika usporedio je s Delom Trotterom iz Mučki, a svoj usporedbu obrazložio je riječima: *E, sad, vi sigurno pitate kakva je to sličnost (osim u visini) između simpatičnog pekamskog žmuklera i domaćeg lošeg vicmahera koji je promijenio toliko lica, slažući ih jedno preko drugoga, da mu je koža na obrazu toliko odebljala da bi vjerojatno zaustavila izravan pogodak najboljeg protuoklopnog sredstva Javellin? Pa, kao i Del, naše dikobrašče svaki put ispriča neku novu priču a koju nije pričao ranije i u toj priči svaki put ponovno ustvrdi nešto novo što bi trebalo baciti ljagu na Franju Tuđmana.* (3. lipanj 2019.)

5.1.3. Homoseksualci

Zbog svoje seksualne orijentacije, homoseksualci su napadani najčešće u razdobljima kada se organizira Povorka ponosa.

Slučaj 1.

Adalbert Rebić je, nakon napada na splitkom Prideu, izjavio da: *su dobili ono što su zaslužili.* (14. lipanj 2011.)

Slučaj 2.

Za vrijeme trajanja povorke u Splitu mogli su se čuti povici: *Ubi pedera, Ubi Srbina, morate umrijeti i Cigani.* (16. lipanj 2011.)

Slučaj 3.

Kandidat Ante Kulušič *ne želi da homoseksualci hodaju po Poljani.* (28. studeni 2011.)

Slučaj 4.

Svećenik je zbog fizičkog izgleda dječaka (duge kose) izjavio: *Kad odrasteš bit ćeš bolestan i peder.* (9. svibanj 2012)

Slučaj 5.

Uoči splitske parade ponosa Čelan je izjavio: *Žalosno. Pa time se uzurpira pravo lokalne vlasti koja je donijela odluku da ta parada završava na Prokurativima. Ti pederi, homoseksualci, ne želim ih zvati gayevima jer je to engleska riječ, žele simbolično osvojiti grad. Po njima bi mi u svojoj kući uskoro postali podstanari* (4. lipanj 2012.)

Slučaj 6.

HDSSB-ov zastupnik Zoran Vinković smatra da povorku LGTB osoba treba zabraniti jer je riječ o *promociji bolesti i nastranosti.* Također, smatra da je *Hrvatska katolička, normalna zemlja, a ne zemlja pедера i istospolnih zajednica.* (31. svibanj 2012.)

Slučaj 7.

Građanska inicijativa Splita smatra da je *Antonija Bilić neizravna žrtva Gay pridea. To može nekome biti drago ili nedrago, ali to je konstatacija koja ima svoju jasnu utemeljenost jer su sve policijske snage za vrijeme njezinoga nestanka čuvale paradu.* (30. svibanj 2012.)

Slučaj 8.

LGBTB osobe Zagreb Pridea organizirale su ljubavni prosvjed, a reakcija na prosvjed su kontra prosvjednici. Kontra prosvjednici došli su *moliti za jadne, bolesne, izgubljene duše.* (12. siječanj 2013.)

Slučaj 9.

Jedan od komentara na subotnju šetnju Splitom je i: *Ima stotinu boljih opcija od davanja pozornosti ovim skupinama s margine, pustite gubavce da se slobodno šepure* (6. lipanj 2013.)

Slučaj 10.

Zdravko Mamić je svojevremeno izjavio kako homoseksualce vidi kao frizere ili baletane, ali ne kao nogometaše. (20. listopad 2013.)

Slučaj 11.

Na portalu se nalazi naslov izveden iz izjave Don Stojića koji kaže: *Homoseksualci ne mogu stvarati djecu, a neplodnost je bolest! Djeca nisu roba i imaju pravo na oba roditelja.* (26. studeni 2013.)

Slučaj 12.

Damir Kajin izjavio je: *volio znati kako se osjećaju kardinali dok biraju papu, a sa svoda kapele sablažnjuje ih autor Posljednjeg suda, jedna pederčina od Mikelandela*". (29. studeni 2013.)

Slučaj 13.

Kolumnist D smatra da *danas te, takozvane žrtve homofobije, tobože ugroženo stado LGBT-ovaca, uz svesrdnu podršku (jednako 'pederske'!) političke 'elite' siluje većinu hrvatskog naroda ali više ne samo 'literarno' putem brošure 'Stražnja strana'-edukacije o korištenju guzice, nego i fizički!* (17. svibanj 2013.)

Slučaj 14.

Zbog svoje seksualne orijentacije Mima Simić dobila je nadimak *muškarača*. (30. rujan 2013.)

Slučaj 15.

Splićani su svoje mišljenje o homoseksualcima prikazali grafitom. *Na nadvožnjaku u Ulici Domovinskog rata u Splitu, između Pujanke i Ravnih njiva, gdje je prije desetak dana bio istaknut transparent s natpisom Gay is OK, noćas je izvješena poruka Only dead gay is OK.* (15. lipanj 2019.)

5.1.4. Branitelji

Slučaj 1.

Komentar Nenada Stazića za braniteljski prosvjed je sljedeći: *što je za Istru samorazumljiv standard to predstavlja neprihvatljiv zahtjev za primitivne šovinističke mase udružene u kojekakve samozvane stožere kojima smeta dvojezičnost u Vukovaru. Hrvati su valjda jedini narod na svijetu s čak tri pisma: latinicom, ćirilicom i glagoljicom, s tim da bi nepismene neznalice i ti suvremeni barbari htjeli zabraniti uporabu jednog od njih.* (29. ožujak 2013.)

Slučaj 2.

J.P. u svojoj kolumni napisao je: *Šatorovanje u Savskoj eksplozija je nekronoliranog ogorčenja na cijeli svijet, na sve koji su zdravi i imaju noge, na sve koji sa svojim životima idu dalje i pokušavaju ne živjeti u prošlosti. To je ispad skupine ljudi kojima je bivša vlast dala pristojne pare zato da bi sjedili i šutjeli. Dvadeset godina nakon rata, ta bi skupina ljudi htjela ono što nakon dvadeset godina neizbježno više ne može imati: a to je biti u središtu pažnje.* (30. listopad 2014.)

Slučaj 3.

Prosvjednici Occupy Croatia u središtu Zagreba su uzvikivali: *Dajte nam Glogoškog, Stop teroru šatoraša, Ovo je Srbija, Ovo je represija.* (22. veljača 2015.)

Slučaj 4.

Predsjednik Josipović o braniteljima je rekao: *svakome tko je želio prepoznati tko su kolovođe nelegalnog šatorovanja bilo je za to dovoljno pogledati tek prvo tv izvješće o čardaku podignutom nelegalno, na javnom prostoru, uz korištenje struje i druge infrastrukture državne vlasti koju žele srušiti zapravo, na djelu je svojevrсни maskenbal.* (19. ožujak 2015.)

Slučaj 5.

O slučaju branitelja oglasio se i Jovanović riječima: *Tko je sljedeći? Hoće li prijaviti sve građane Hrvatske kojima je prodavanje magle i jeftine demagogije Glogoškog, Klemma i šatoraša postalo nepodnošljivo! Ima li netko da toj ekipi objasni da upravo oni svojim nezakonitim šatorskim zauzimanjem javne površine, lažnim glumatanjem i žrtvom” boravka u šatoru, uzurpiranjem kuće namijenjene invalidima na liječenju, prijetnjama svima koji misle drugačije i ostalim priglupim i besmislenim izjavama najviše ugrožavaju dignitet branitelja Domovinskog rata?!”* (30. ožujak 2015.)

Slučaj 6.

Klasan je Mariji Kušmić, vijećnici novljanskog Gradskog vijeća kazao kako je sve dobila po Božjem prstu, a ne kao njegov sin koji je sve sam stekao. (4. srpanj 2015.)

Slučaj 7.

Jurkas je komentirao slučaj šatoraša: *Alo Bing, može dostavit tri tone anthraxa i jedno pedesetak bombi na Markov trg, aktivirati i ostaviti tamo u crkvi platit će onaj simpatični deform u kolicima. Cijena, prava sitnica. Šifra: Kajzer Soze.* (31. svibanj 2015.)

5.1.5. Žene

Slučaj 1.

Gordani Sobol Šeks se obratio riječima: *Držite se pristojnosti kao što se držite plesa oko štange.* (12. listopada 2011.)

Slučaj 2.

Jadranku Kosor Jovanović je komentirao riječima: *Za prvu pratilju na natjecanju za miss Pakraca slogan je odličan i znači da će na idućim parlamentarnim izborima proći poput svojedobno na izboru za lokalnu miss. Druga pratilja. Poput misice koja je rekla 'It's ok' i otišla u povijest.* (18. listopada 2011.)

Slučaj 3.

Protiv feminizma se u svojoj kolumni oglasio Z.K. *Iza feminizma se između ostalih društvenih gadarija, poput mržnje prema muškarcima, feminiziranja muškog roda, širenja besmislene rodne ravnopravnosti i stvarnja bespolaca, skriva i ono najodvratnije a to je pravo na oduzimanje života, odnosno abortus. Feministkinje diljem svijeta poput ovih u najmanju ruku 'bolesnika' iz Argentine slave abortus kao njihovo pravo, ne razmišljajući o posljedicama koje on nosi sa sobom a države diljem svijeta dopuštaju to izivljavanje nad ljudskim životom. Dakle, zaoštreni feminizam nije ništa drugo nego vrlo stara 'religija' za vještice u kojoj njene podanice u suradnji s nečastivim, bile svijesne ili nesvijesne, ljudski*

rod i ljudski život prizemljuju i obezvrijeđuju prvenstveno tako što ga ubijaju na samom začecu a nakon toga i tako što ga mijenjaju. Danas se to odvija kroz pojam 'rodne ideologije' ili 'rodne ravnopravnosti' kojoj je jedini cilj dovesti čovjeka u bezdušno, nadasve životinjsko stanje; stanje besramnosti, bludnosti i stanja relativiteta. (9. prosinac 2013.)

Slučaj 4.

Mappes-Niediek komentirao je predsjednicu Kolindu Grabar Kitarović: lukava, moderna, klinički čisto argumentirajuća diplomatkinja sa kao od željeza izlivenom frizurom i neprobojnom šminkom- neprikladna slika u zemlji u kojoj trećina stanovništva živi ispod granice siromaštva. Da je njezin suprug taj koji pazi na sina Luku i kći Katarinu, da muž kuha dobro i da se to na njemu vidi, konzervativnoj političarki u predizbornoj kampanji nije bilo niti malo neugodno... ” (27. siječanj 2015.)

Slučaj 5.

Stankovićev gost Kurspahić obrušio se na predsjednicu Republike Hrvatske Kolindu Grabar Kitarović: Šešelj se napalio na Kolindu i rado bi je kresnuo. Zamišljam situaciju gdje bi bilo ugroženo ovo naše, kako si volimo tepati, predziđe kršćanstva, i gdje bi naša vrhovna zapovjednica stala na branik domovine, nekakve bivše krajine, pred nasrtajima s Bizanta ili Turaka ili kakva već opasnost prijeti. Onako raspusti kosu, s jedne strane general Rojs sa bagerom stane, Glavaš razvuče selotejp duž granica i kao vrhunac dolazi Thompson zabija mač. Ne sumnjam u ratne vještine naše vrle predsjednice, ali sam htio dovršiti da bi Thompson uz pomoć čarobnog mača u obliku križa sazvao sigurno nekolicinu mrtvih generala i tako zasigurno obranio ovo predziđe kršćanstva. Da dalje ne trivijaliziram ovu temu, mislim da je vojni rok od tri mjeseca u ovakvim okolnostima potpuno besmislen. Gospodin Vojković je kao i ja proglašen

nesposobnim za vojni rok. Pokušavam zamisliti situaciju u kojoj bi sigurnost država ovisila o ljudima poput nas koji bi sa tri mjeseca školovanja znali nešto. Vjerujte mi, to bi izazvalo salve smijeha kod bilo kakvog potencijalnog napadača. Ja sam za profesionalnu vojsku u broju koji odgovara veličini države, koji će adekvatno obavljati svoju funkciju. (8. svibanj 2016.)

Slučaj 6.

Hribar je kolegicu Ivonu Hribar optužio da je psihički bolesna riječima: *”Draga kolegica Juka postala je problem našeg društva. Zamolio sam je da nas poštedi svojih zdravstvenih problema – bila je uhićena u Irskoj. I mene je zvala telefonski za pomoć. To nije ugodno govoriti, ali moram objasniti. Taj incident Ivone Juke imao je dalekosežne posljedice. (19. veljača 2017.)*

Slučaj 7.

Siniša Ganić je zbog izjave *Tebi treba glavu odječ mamicu vam lopovsku”* završio u pritvoru. (12. prosinac 2017.)

5.1.6. U ime obitelji i Hod za život

Slučaj 1.

Kako prenosi *Dnevno* na portalu *Crol* nalazi se velik broj komentara koji potiču mržnju prema udruzi U ime obitelji: *Sramota za jednu Željku Markočevu kaj je s tulko let tak fejest bedasta! Isto i kompletna udruga U ime obitelji koja je čisti sotonizam. Se to treba z benzinom polijati i vužgati i nek zdimi tam de im je mesto., Nadam se da ti bude jedno od četvero djece koje imas biti gej pa da vidim kak ćeš onda postupiti., Markićko, pred moje lice nećeš. Nastaviš li tako, gorit ćeš u paklu, Markićka je fašistkinja! Gumicom za brisanje izbrisati s lica zemlje, nju i slične zadrtnjake. (18. listopad 2013.)*

Slučaj 2.

Nenad Stazić inicijativu Željke Markić komentirao je riječima: *Očekujem da ova Markićka i njezina udruga za obitelj zatraži da se Ustavom zabrane jednoroditeljske obitelji. Djecu iz takvih obitelji pokupit će po kućama, strpati u kamione i odvesti u dom. A dom će osnovati u Jasenovcu.*” (23. studeni 2013.)

Slučaj 3.

Protivnike Hoda za život komentirao je : *Tristotinjak ih se skupilo, navuklo na sebe crno, žuto, ošišano, ofarbano, izbušenih usana, ušiju, noseva, kao vračevi u afričkim plemenima, uspaljeno za parenje s kim stigne i spremno na – ugrize. Da nije bilo policije, tko zna što bismo vidjeli. A još se čudim da hodaju!?! Nekako je očekivano da živi ljudi hodaju. Ali, mrtvi? To se samo može dogoditi ljeta Gospodnjega 2016. godine, uoči Maršalova rođendana kad i onako svake godine tisuće vukodlaka i vampira izbije ispod zemlje pa nahrli na Zagorje. Ali, Zagorje to nekako preživi.* (22.svibanj 2016.)

5.1.7. Sport

Slučaj 1.

U nekoliko navrata tijekom nogometne utakmice, navijači dinama su uzvikivali: *HNS pederi, nogomet ste sjebali, Štimac, pederu i Jebo vas Mamić.* (6. lipanj 2012.)

Slučaj 2.

Govor mržnje pripadnika Torcide prema navijačima Dinama glasi: *Sutra nam dolaze gospoda iz Zagreba koja znaju glumiti mangupe u HNL-u. Zato u Europi cvile kao obične pičkice kad ih suci krađu, kad im igrači na dopingu padaju i kad im juniore uhvate u kršenju pravila. Upravo zbog svog licemjerja i bahatosti sa*

tribina zaslužuju samo mržnju! Našim igračima samo jedna poruka, podrška neće izostati, Torcida će biti uz vas. Utakmicu izgubiti možete, ali ih onda morate SLOMITI. Svi na Poljud! MRZIM DINAMO!! (16. ožujak 2016.)

Slučaj 3.

Nogometnu utakmicu između Dinama i Hajduka obilježile su brojne uvrede: *Mrzim Dinamo, srpsko ime to, Ubij, ubij purgera, Mamiću Cigane, odlazi iz svetinje, Tito partija, Hajdukova armija, Ubij, ubij tovara, Tovarske pičke, Purgerske pičke, HNS pederi, nogomet ste sjebali.* (24. travanj 2017)

Slučaj 4.

Hrvatski navijači izvrijeđali su Janicu Kostelić, državnoj tajnici za sport Torcida je skandirala: *HNS-om, HNS-om mutna voda teče, evo Jane, evo Jane, s Mamićem se šeće. Oj Jano , oj Janice, puši kurac, snježna kraljice.* (17. srpanj 2017.)

5.1.8. Javne osobe

Slučaj 1.

M.L. o hrvatskim zvijezdama u svojoj kolumni piše: *Da Hrvatska ne može ući u EU bez Srbije prve su shvatile zagrebačke golišave zvijezde, koje jure u naručje uzbuđenim Srbima. U Beogradu se sastavlja spisak najdražih hrvatskih djevica, ali i naših pastuha!* (18. siječanj 2011.)

Slučaj 2.

O srpskoj pjevačici Ceci oglasili se Slavica Hruškar: *Supruga ratnog zločinca i deklariran četnik nema što raditi u Hrvatskoj. Koncert Lepe Brene u 'Areni' nažalost nismo uspjeli spriječiti, ali vjerujte mi da ovaj hoćemo, kao i zagrebačka policija: Ceca neće pjevati na Maksimiru! te HSP Organizirati ćemo se i iskazati*

protivljenje. Hoće li to biti prosvjed ili nešto drugo, još ćemo se dogovoriti.
(1. veljača 2011.)

Slučaj 3.

Grafit : *Smrt Oliveru Frljiću osvanuo je u Vinkovcima.* (3. veljača 2016.)

Slučaj 4.

Jakov Sedlar napustio je Društvo hrvatskih filmskih redatelja s pjesmom *Ja se rastajem cigani s Vama.* (3. svibanj 2017.)

5.1.9. Rasizam

Slučaj 1.

Tijekom nogometne utakmice *od 14. minute, pa do kraja prvog poluvremena, tamnopusi brazilski igrač Sammir, bio je konstantno izložen zvižducima kad god bi se dotakao lopte.* (6. lipanj 2012.)

Slučaj 2.

Elizabeta Mađarević napisala je: *Čista i autentična Europa. Samo bijeli Europljani, kako je bilo prije samo 30 godina u cijeloj Europi. Ovo bi trebala biti dobra reklama za odmor. Netko bi pomislio da to više nije moguće, ali na sreću jest.* (17. kolovoz 2019.)

5.1.10. Vjera

Slučaj 1.

Jurčić je izjavio kako se: *Crkva nažalost ponaša kao huškačka organizacija koja ne ispunjava Kristovu misiju.*” (14. lipanj 2011.)

Slučaj 2.

Dragan Markovina izjavio je: *Ja ne mogu podnijeti da vidim 2012. godine u mom rodnom gradu nekoga tko je zamotan – djevojku. Možda sam zadržat i netolerantan, kao što ne mogu podnijeti da svi idu na misu. Ide mi na ku*ac! Stvarno ne mogu to gledati!*” (3. siječanj 2017.)

Slučaj 3.

Vedrana Rudan Katoličku crkvu opisala je riječima: *Katolička crkva. Organizacija koja se stoljećima bavi sijanjanima mržnje, krađom i propovijedanjem mira” i dobra”. Kako u Hrvatskoj, tako i u svijetu. Zapanjilo me da ti monstrumi u mantijama idu toliko daleko da u Hrvatskoj koja je laička zemlja organiziraju katolički ginekološki samit” na kojem mušjaci koji baš ništa ne bi smjeli znati o ginekologiji” raspredaju o njoj kad da su trideset godina bez pauze proveli među ženskim nogama.* (12. prosinac 2018.)

Slučaj 4.

Tijekom požara Notre Dam u Parizu Danijel Majić je napisao: *Notre Dame gori i to je tako dobro! te Normalna vatra nije dovoljno vruća da bi suhe drvene grede iz 13. stoljeća rastalila,* (16. travanj 2019.)

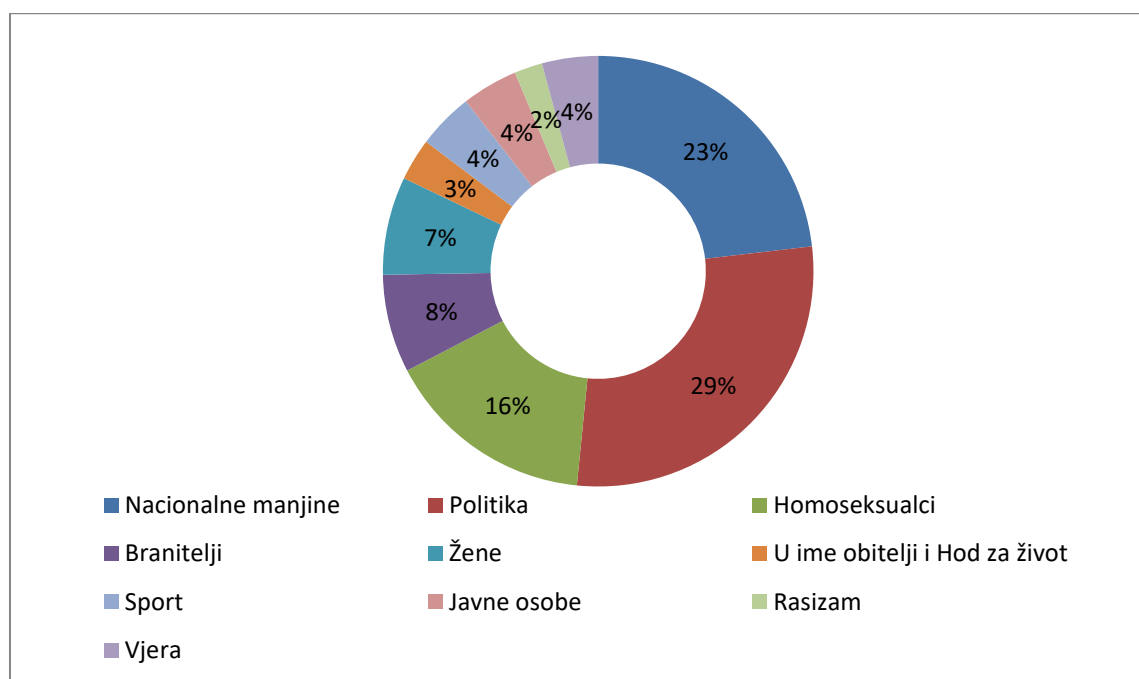
5.2. Rezultati istraživanja

Tijekom istraživanja pregledana je sto sedamdeset i jedna stranica internetskih članaka. Na svakoj stranici nalazilo se petnaest članaka. Od ukupnog broja od dvije tisuće petsto šezdeset i pet članaka članaka na temelju literature i znanja o govoru mržnje izdvojila sam devedeset i pet slučajeva govora mržnje na portalu *Dnevno*. Na portalu se nalaze govori mržnje koji su napisani na

Facebooku, Twitteru i slično ili su izgovoreni, a *Dnevno* ih prenosi. Također, na portalu se nalaze i kolumne kolumnista portala *Dnevno* u kojima se širi mržnja. Osim toga, portal prenosi vijesti koje su aktualne i koje pišu novinari portala.

Prvi zadatak koji sam imala je bio pročitati članke i odrediti je li riječ o govoru mržnje. Nakon čitanja moj zadatak je bio tematski izdvojiti članke. Naime, zanimalo me koje su teme najzastupljenije kada je riječ o govoru mržnje. Na kraju sam podijelila članke u deset skupina: nacionalne manjine, politika, homoseksualci, branitelji, žene, U ime obitelji i Hod za život, sport, javne osobe rasizam i vjera.

Na grafičkom prikazu nalazi se zastupljenost govora mržnja prema temama.

Slika 1. Grafički prikaz zastupljenosti tema

Na grafičkom prikazu vidljivo je da su tematski najzastupljeniji političari, dvadeset i devet posto. Nakon političara slijede pripadnici nacionalnih manjina s dvadeset i tri posto. Homoseksualci su na trećem mjestu. Žene i branitelji jednako zastupljeni sa sedam posto. Sport, javne osobe i vjera zastupljeni su sa četiri posto. Dva posto članaka u vezi je s rasizmom.

Tijekom istraživanja pronašla sam dvadeset i dva slučaja govora mržnje prema nacionalnim manjinama. Od dvadeset i dva slučajeva samo dva slučaja nisu povezana sa srpskom nacionalnom manjinom. Prvi slučaj u vezi je s Hrvatima koji su podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, a drugi slučaj prikazuje mržnju prema pripadnicima romske manjine. Najčešće se pripadnici srpske nacionalne manjine oslovljavaju sa četnik, srbić ili Srbin. Također, oni koji šire mržnju prema pripadnicima srpske nacionalne manjine koriste se izjavama: *Srbe na Vrbe, Ubi Srbina* i *U proljeće kad procvate vrba, radit ćemo paprikaš od Srba*. Hrvate podrijetlom iz Bosne i Hercegovine naziva se Bosancima, Bosančugama i Bosanđerosima, dok se pripadnike romske manjine naziva Ciganima.

Najzastupljenija tema je politika. Kada govorim o politici tada govorim o širenju mržnje koja ide u smjeru stranka – stranka, stranka – političar, političar – političar te govor mržnje koji u svojim kolumnama prema vladajućima, šire kolumnisti portala. Najveća netrpeljivost vlada između dviju stranki, Hrvatske demokratske zajednice i Socijaldemokratske partije Hrvatske. Političari se najčešće koriste imenicama izdajnik i lopov.

Govor mržnje prema homoseksualcima treći je po zastupljenosti. Koristi se fraza *Ubi pедера*, a homoseksualci se nazivaju pederima, gayevima, pederčinama, gubavcima i slično.

Netrpeljivost prema hrvatskim braniteljima iskazana je u razdoblju od 2014. godine do 2016. godine. U tom periodu trajali su prosvjedi hrvatskih ratnih veterana koji su u medijima bili nazivani šatorašima. Njihova okupljanja nazivana su maskenbalom ili šatorovanjem.

Govor mržnje prema ženama usmjeren je na žene u politici. U današnje vrijeme još uvijek postoje osobe kojima smetaju uspješne žene.

Svojevremeno se u Republici Hrvatskoj pojavila udruga U ime obitelji. Na čelu organizacije je Željka Markić. Naime, Željka Markić je prikupljala potpise

za referendum o braku čime je na sebe navukla mržnju. Slučajevi govora mržnje, kao i slučajevi branitelja, mogu tematski pripadati u politiku. Međutim, izdvojila sam ih u posebne tematske cjeline kako bih prikazala u kolikoj mjeri su povezani društveni događaji i jezik.

U sportu se govor mržnje širi s tribina. Tijekom nogometnih utakmica čuju se uzvici, koji su poznati, gotovo svima. Riječ je o frazama: *HNS pederi, nogomet ste sjebali, Mamiću cigane, odlazi iz svetinje, Ubij, ubij tovara/purgera* i slično.

Na portalu prisutan je govor mržnje prema javnim osobama, posebice srpskim pjevačicama, ali i Hrvatima koje su u vezama ili braku s pripadnicima srpske scene. Ovaj oblik negodovanja u vezi je s govorom mržnje umjerenom prema osobama srpske nacionalnosti, ali je tematski izdvojen kako bi se prikazala povezanost između jezika i društva.

Rasizma u Republici Hrvatskoj gotova da nema, osim što se ponekad na nogometnoj utakmici mogu čuti uzvici nogometašima tamnije puti. Također, na portalu *Dnevno* rijetko se pojavljuje vjerska mržnja.

6. Zaključak

Na početku rada pretpostavila sam da je u Republici Hrvatskoj najprisutniji govor mržnje prema onima koji nisu Hrvati. Nakon završetka istraživanja pronašla sam dvadeset i dva slučajeva govora mržnje prema pripadnicima nacionalnih manjina. Prema broju slučajeva to nije tematski najbrojnija skupina. Međutim, u skupini politika nalaze se govori mržnje prema političarima čiji se rad kritizira, a da se pritom naglašava njihova nacionalna pripadnost. Iako je rat godinama iza nas pripadnici srpske nacionalne manjine i dalje su najmanje prihvaćena skupina ljudi na našem prostoru. Analizom slučajeva potvrđujem prvu hipotezu. Od 2010. godine do 2019. godine u elektroničkoj publikaciji *Dnevno* najizraženija je mržnja prema pripadnicima nacionalnih manjina, odnosno prema pripadnicima srpske nacionalne manjine.

Druga hipoteza je u vezi s jezikom i društvom. Ono što sam pretpostavila jest da se govor mržnje javlja usporedno s događajima koji su aktualni u društvu. Ova hipoteza je potvrđena. U vrijeme izbora javljaju se političari koji govor mržnje usmjeravaju prema svojim protivnicima. Također, u vremenu kada se organizira Parada ponosa prisutan je govor mržnje prema pripadnicima homoseksualnih skupina. Ono što sam posebno izdvojila kako bih potvrdila ovu hipotezu su tematske skupine *Branitelji* i *U ime obitelji i Hod za život*. Naime, kada su Republikom Hrvatskom *vladale* te dvije pojave vidljiv je interes javnosti za njih.

Pozitivna je činjenica da gotovo nema vjerskog i rasističkog govora mržnje te govora mržnje prema ženama.

Tijekom čitanja i proučavanja članka na portalu došla sam do zaključka da i dalje živimo u prošlosti. Svake godine tijekom raznih obljetnica prisutan je govor mržnje ovisno o tome što se obilježava. Pripadnici srpske nacionalne manjine napadaju se verbalno, ali i fizički. Međutim, s obzirom na to da su

pojedine teme manje zastupljene smatram da se vidi napredak i da se radi na tome da se govor mržnje u medijima iskorijeni. Naime, velik broj tekstova u kojima je jasan govor mržnje cenzuriraju se, brišu ili ne dožive svoju objavu.

Očekuju se poboljšanja po pitanju govora mržnje, a svaki portal nudi opciju prijave govora mržnje. Nakon prijave slijedi uklanjanje sadržaja. Također, radi se na softverima koji će prepoznati govor mržnje te će on automatski bit uklonjen u trenutku kada se nešto objavi.

Na ono što ljudi govore ne možemo utjecati, ali urednici mogu utjecati na ono što će objaviti. Njihov zadatak je na vrijeme prepoznati govor mržnje i spriječiti objavu. Često se zbog popularnosti negativan sadržaj objavi. U tom slučaju mi kao čitatelji moramo biti svjesni utjecaja medija. Zadatak pojedinca je reagirati na bilo koji oblik govora mržnje. U današnje vrijeme je nedopustivo da među ljudima vlada netrpeljivost i mržnja jer naš je zadatak svijet učiniti boljim mjestom za nas i za buduće naraštaje.

Smatram da svatko od može pomoći prilikom suzbijanja govora mržnje. Kao osoba, koja će u budućnosti raditi s djecom, poticat ću kod njih toleranciju.

Diplomski rad zaključujem već spomenutim citatom Rusha Doziera: *čovječanstvo mora početi prihvaćati, i kognitivno i emotivno, ono što nam govori moderna genetika – iznimno smo homogena mlada vrsta u kojoj, znanstveno govoreći, postoji samo jedna rasa: ljudska rasa* (Dozier, 2003: 306).

7. Popis literature

1. Alaburić, V. (2003) *Ograničavanje govora mržnje u demokratskome društvu - teorijski, zakonodavni i praktički aspekti*. I. Dio, str. 1-18.
2. Butler, J. (1996) *Burning Acts: Injurious Speech*. Chicago: The University of Chicago Law School Roundtable. Volume 3, Issue 1, Article 9.
3. Coliver S. (1992)) *Striking a Balance - Hate Speech, Freedom of Expression and Non-discrimination*. University of Essex, The Article 19
4. Dozier, R.W. (2003) *Zašto mrzimo*. Zagreb: Neretva.
5. Fairclough, N. (1996) *Language and power*. New York: Longman Inc.
6. Jurčić, D. (2017) *Teorijske postavke o medijima – definicije, funkcije i utjecaj*. str. 127-136.
7. Kišiček, G. (2018) *Retorika i politika*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.
8. Klain, E. (2003) *Psihoanalitičko razumijevanje govora mržnje, Klinika za psihologiju medicinu*. Zagreb: Klinika za psihologiju medicinu. str. 191-203.
9. Kulenović E. (2016) *Govor mržnje u Hrvatskoj*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti.
10. M. Munivrana Vajda, A. Šurina Marton (2016) *Gdje prestaju granice slobode izražavanja, a počinje govor mržnje?... Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu*. Zagreb, vol. 23, broj 2/2016, str. 435-467.
11. Malović, S. (2007) *Mediji i društvo*. Zagreb: ICEJ, Sveučilišna knjižara

12. Matsuda, M. J. (1993): *Public Response to Racist Speech: Considering the Victim's Story*, u knjizi: Matsuda, Mari J, Lawrence, Charles R., Delgado, Richard, and Crenshaw, Kimberle Williams (urednici): *Words that Wound: Critical Race Theory, Assaultive Speech and the First Amendment*, Boulder, Westview Press.
13. Mc Gonagle T. (2001) *Distinguishing freedom of expression from hate speech*, Metro Éirean broj 7. (dostupno na: <https://www.ivir.nl/publicaties/download/MetroEireannNov.pdf>).
14. Plevnik, D. (2003) *Praksa etičkog novinarstva (Deset zakrvavljenih godina)*. Zagreb: MASMEDIA.
15. Pršić E. (2018.) *Govor mržnje u medijima*. Završni rad. Zagreb (Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji, Odsjek za komunikologiju).
16. Smolla, R. A. (1992) *Free Speech in an Open Society*, Alfred A. Knopf, New York.
17. Šimenić, P. (2016.) *Govor mržnje na Facebook stranici 24sata*. Diplomski rad. Osijek (Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti).
18. Vilović, G. (2011) *Politološki pojmovnik: Govor mržnje*, političke analize, broj 6 – lipanj 2011. str. 68-70.
19. Walker, S. (1994) : *Hate Speech: The History of an American Controversy*, Lincoln: University of Nebraska Press.
20. Wolfson N. (1997) *Hate Speech, Seks Speech, Free Speech*. London: Library of Congress Cataloging-in-Publication Dana.

Mrežne stranice:

21. https://www.gong.hr/media/uploads/20160219_izvjestaj_o_pracenju.pdf
(posljednji pristup: kolovoz, 2019.)
22. <https://sh.wikipedia.org/wiki/Dnevno> (posljednji pristup: kolovoz, 2019.)
23. <https://rm.coe.int/1680505d5b> (posljednji pristup: kolovoz, 2019.)

8. Prilozi

Slika:

Slika 1. Grafički prikaz zastupljenosti tema 42

Poveznice korištene tijekom istraživanja:

1. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/hvidra-ce-tuziti-tjednik-novosti-12742/>
2. <https://www.Dnevno/kolumnisti/zvonimir-hodak/mogao-sam-odoljeti-svemu-osim-porivu-da-navijam-protiv-srbije-5697/>
3. <https://www.Dnevno/kolumnisti/bosna-zemlja-beznada-19619/>
4. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/stankovic-sovinizam-neofasizam-i-srpski-provokatori-upali-u-mocvaru-41871/>
5. <https://www.Dnevno/vijesti/crna-kronika/policija-istrazuje-karlovacke-planinare-zbog-rasistickog-teksta-na-web-u-49177/>
6. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/kerum-zbog-sirenja-govora-mrznje-ide-tri-godine-u-zatvor-66746/>
7. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/hho-je-zgrozen-sto-butkovic-i-hedl-traze-povratak-komunisticke-diktature-81735/>
8. <https://www.Dnevno/kolumnisti/polj-ubi-srbina-82316/>
9. <https://www.Dnevno/vijesti/regija/video-upozorenja-iz-srbije-antisrpski-incidenti-u-hrvatskoj-nastavljaju-se-i-u-2014-111221/>
10. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/video-po-cetnik-vucic-hrvate-je-nazvao-nesrpskom-fukarom-vesna-pa-s-kim-ti-pregovaras-116244/>
11. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/ruza-tomasic-ne-zelim-da-se-moje-dijete-uda-za-srbina-ne-vidim-tu-govora-mrznje-85289/>

12. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/glavas-prozvao-pupovca-pogledajte-ovu-njusku-i-uvijek-imajte-na-umu-da-je-njegova-mrznja-jedinica-mjere-zla-prema-hrvatskoj-144627/>
13. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/hns-osudio-burica-zbog-izjave-o-deklariranim-cetnicima-koji-sjede-u-saboru-144288/>
14. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/danijela-trbovic-srpkinja-kci-udbo-officira-koji-je-prijateljvao-s-boljkovcem-titom-ugodno-primila-antutomica-799334/>
15. <https://www.Dnevno/sport/nogomet/jedan-bbb-usporedio-cetnike-i-tovare-kao-bracu-evo-kako-su-mu-domoljubni-bbb-i-torcida-ocitali-lekciju-865639/>
16. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/branitelji-ustali-protiv-cetnickih-folk-orgija-neki-daju-40kn-za-cajku-problem-im-je-donirati-za-obnovu-vukovarskog-tornja-915872/>
17. <https://www.Dnevno/kolumnisti/zvonimir-hodak/zasto-svakog-kolovoza-pobjesne-srbi-orjunasi-udbasi-jugonostalgicari-stare-komunjare-mladi-kriptokomunisti-gledaoci-zikine-dinastije-etablirani-cetnici-i-sva-stokasitnog-zuba-949922/>
18. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/pupovac-prozvao-hrvatskutrazihitan-sastanak-s-beogradom-zbog-tretmana-srba-1062628/>
19. https://www.Dnevno/kolumnisti/marcel_holjevac/vulinov-bezobrazluk-posljedica-je-beskiemenjastva-hrvatske-politike-1072024/
20. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/tko-raspiruje-mrznju-i-tjera-bosanske-hrvate-iz-hrvatske-1131928/>
21. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/ipak-kazna-stigla-prva-sluzbena-reakcija-na-gnjusnu-objavu-dakicevog-sina-1267106/>

22. <https://www.Dnevno/vijesti/regija/srbija-uzasnut-grafitom-u-hrvatskoj-toliko-je-jeziv-da-ga-je-strasno-procitati-1348163/>
23. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/seks-neka-se-gospoda-iz-sdp-a-ispricaju-hdz-u-14044/>
24. <https://www.Dnevno/kolumnisti/tko-ce-i-kada-pomiriti-sjever-i-jug-18586/>
25. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/foto-tisuce-branitelja-politicarima-pretvorili-ste-nas-san-u-nocnu-moru-21944/>
26. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/sef-vrapca-zgranut-sam-urucivanjem-uputnice-za-psihijatra-u-saboru-20728/>
27. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/dinko-buric-vlada-se-svojim-nametima-ponasa-poput-feudalaca-prema-kmetovima-27192/>
28. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/rijec-je-o-morbidnoj-manipulaciji-bande-odvratnih-lesinara-31159/>
29. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/muz-sdp-ove-zupanice-prijetio-nepokretnoj-starici-majci-hdz-ova-kandidata-86503/>
30. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/nije-smak-svita-hdz-ce-pobijediti-staziceva-partija-nasljednik-je-zlocina-s-golog-otoka-a-on-je-mrzitelj-svega-hrvatskog-117481/>
31. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/hrvatskom-vladaju-poremecene-osobe-122480/>
32. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/masovna-histerija-ili-kako-je-sdp-privatizirao-demokraciju-142727/>
33. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/ovo-je-dio-josipovicevog-tima-fumic-izvrijedao-hdz-predsjednicu-stozer-je-titov-vojni-sudac-kolovoda-partizana/>
34. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/karamarko-uzvraca-udarac-milanovicu-828980/>

35. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/od-politickih-nosoroga-drzavnih-favorita-zeljke-markic-843596/>
36. <https://www.Dnevno/vijesti/dnevni-detektor/nakon-deradmanizacije-televiziju-je-potrebno-odgongirati-915712/>
37. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/prljave-afere-sdp-ove-gradonacelnice-koja-je-hasanbegovica-nazvala-notornom-fasistickom-ubojicom-kulture-933169/>
38. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/mons-juraj-kolaric-josipovic-za-jazovku-kaze-da-je-ustaski-dernek-sto-je-onda-ono-njihovo-u-brezovici-partizanska-simfonija-933641/>
39. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/igre-hrvatskog-prijestolja-937125/>
40. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/grub-nasrtaj-sdp-ovaca-na-kolaric-spodoba-smece-kobila-glupaca-smanjili-joj-terapiju-954724/>
41. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/pero-kovacevic-u-vrijeme-milanovica-imali-smo-najsrpskiju-vladu-u-povijesti-rh-toliko-ih-nije-bilo-ni-u-vrijeme-aleksandra-rankovica-952515/>
42. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/sisacki-zupan-tuzio-petrinjca-zbog-facebook-statusa-napisao-je-da-ga-treba-baciti-u-jamu-997563/>
43. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/foto-bujanac-ima-ideju-za-krapinski-muzej-unajmite-hajdasa-doncica-kao-zivi-eksponat-1045808/>
44. <https://www.Dnevno/vijesti/komentari/ubojica-djecjeg-lica-1047638/>
45. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/glavasevic-o-predsjednici-mogu-se-samo-nadati-da-ce-iduce-izbore-izgubiti-1090875/>
46. <https://www.Dnevno/kolumnisti/zeljko-sakic/provalom-mrznje-glavasevic-nastavio-napade-na-krsticevica-1098325/>

47. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/ovo-su-rijeci-o-hns-u-zbog-kojih-hrt-otpusta-dugogodisnjeg-novinara-1111014/>
48. <https://www.Dnevno/kolumnisti/zvonimir-hodak/najgore-bitange-i-bijesni-psi-1118997/>
49. <https://www.Dnevno/vijesti/procitajte-s-kim-je-thompsonov-odvjetnik-usporedio-dikobraza-mesica-1319008/>
50. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/crkva-je-huskacka-organizacija-josipovic-je-cool-a-pola-bruxellesa-zbog-kosor-cupa-kosu-29349/>
51. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/istrazite-propuste-u-splitu-ili-cemo-kazнено-prijaviti-keruma-i-tolusica-29475/>
52. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/izjavom-o-homoseksualcima-hdz-ov-kulusic-prekrsio-je-eticki-kodeks-40686/>
53. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/svecenik-iz-zupanje-djecaku-rekao-kada-odrades-bit-ces-bolestan-i-peder-56866/>
54. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/celan-bojim-se-da-ce-opet-bitirazbijenih-glava-na-rivi-juras-sprecavanje-povorke-je-kaznjivo-59393/>
55. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/homofob-vinkovic-je-u-suprotnosti-s-hrvatskim-ustavom-59088/>
56. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/i-dalje-pitamo-i-pitat-cemo-gdje-je-antonija-58989/>
57. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/foto-nakon-okupljanja-nekolikostotina-vjernika-policija-odvela-lgbt-prosvjednike-s-kaptola-75660/>
58. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/ovakav-policijski-teror-se-ne-pamti-od-1943-godine-ne-dajte-pozornost-split-prideu-pustite-gubavce-da-se-slobodno-sepure-88541/>

59. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/video-donose-zakone-da-muskarac-po-muskarcu-moze-skakati-kao-pivac-na-pivca-ja-to-nigdje-nisam-vidio-101159/>
60. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/homoseksualci-ne-mogu-stvoriti-djecu-a-neplodnost-je-bolest-djeca-nisu-roba-i-imaju-pravo-na-oba-roditelja-106099/>
61. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/kako-je-kardinalima-dok-biraju-papu-a-gleda-ih-jedna-pedercina-od-mikelandela-106633/>
62. <https://www.Dnevno/vijesti/info/pederski-atentat-usred-zagreba-86954/>
63. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/muskaraca-mima-simic-kod-stankovica-je-pjevala-homoseksualci-budimo-svi-a-sada-cete-je-kao-voditeljicu-na-htv-u-moci-gledati-i-vi-98387/>
64. <https://www.Dnevno/vijesti/uoci-pridea-iz-splita-odaslana-zastrasujuca-poruka-homoseksualcima-1325146/>
65. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/govor-mrznje-nenada-stazica-branitelje-nazvao-sovinistima-barbarima-i-nezalicama-82828/>
66. <https://www.Dnevno/vijesti/info/sramotan-ispad-kolumnista-jutarnjeg-lista-jurice-pavicica-136119/>
67. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/je-li-to-moguce-ovo-je-srbija-orilo-se-medu-sramotnim-prosvjednicima-occupy-croatia-u-sredistu-zagreba-145551/>
68. <https://www.Dnevno/vijesti/komentari/josipovic-brutalno-napao-branitelje-satorase-usporedio-sa-cetnicima-te-porucio-da-se-na-maskenbalu-u-savskoj-krije-lazno-domoljublje-147657/>
69. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/zeljko-jovanovic-se-obrusio-na-branitelje-ovo-je-postalo-nepodnosljivo-4330-4330/>

70. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/gradonacelnik-seksist-ismijava-prezime-zastupnice-sevic-vrijeda-djecu-branitelja-sve-su-dobili-po-bozjem-prstu-813174/>
71. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/hrvatski-pisac-jurkas-glogoski-je-sjedokosi-deform-u-kolicima-branitelji-zgadija-na-koju-treba-aktivirati-3-tone-anthraxa-50-ak-bombi-805157/>
72. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/drzite-se-pristojnosti-kao-sto-se-drzite-plesa-oko-stange-36900/>
73. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/jovanovic-je-uvrijedio-sve-zene-37411/>
74. <https://www.Dnevno/vjera/pro-life/pravo-lice-demokracije-feminizam-je-danas-poganski-pokret-usmjeren-protiv-zivota-107928/> (datum)
75. <https://www.Dnevno/vijesti/komentari/protuhrvatska-propagandna-masinerija-i-dalje-truje-svjetsku-javnost-bez-reakcije-hrvatske-visoke-politike-143283/>
76. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/nedjelja-prije-nu2-kontroverzni-stankovicev-gost-kurspahic-poznat-je-samo-po-tome-sto-je-vrijedao-kolindu-hrvate-919699/>
77. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/ivona-nije-bolesna-hribar-je-opasni-i-opsesivni-lazov-1001740/>
78. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/priveden-muskarac-koji-je-prijetio-novinarki-iza-resetaka-jer-je-napisao-da-ce-joj-odsjeci-glavu-1104864/>
79. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/napad-na-seficu-udruga-u-ime-obitelji-fasistkinjo-nadam-se-da-ce-ti-jedno-od-cetvero-djece-bitigej-100938/>
80. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/poruka-iz-sdp-a-markicka-je-nacist-koja-predvodi-750-000-nacista-mozda-ste-i-vi-jedan-od-njih-105788/>

81. <https://www.Dnevno/vijesti/dnevni-detektor/egzorvizam-u-zagrebu-hod-za-zivot-zapalio-antifa-vampire-na-proljetnom-suncu-923718/>
82. <https://www.Dnevno/sport/nogomet/bez-vecih-incidenata-osim-vrijedanja-sammira-i-skotski-mediji-se-pitaju-da-li-je-stvar-u-boji-njegove-koze-88726/>
83. <https://www.Dnevno/sport/nogomet/torcida-nakon-savjeta-policije-ublazila-poruku-mrznje-prema-dinamu-904469/>
84. <https://www.Dnevno/sport/nogomet/video-sraz-na-maksimiru-obiljezile-brutalne-uvrede-i-seksizam-a-jedna-petarda-pokrenula-je-piromansko-ludilo-i-paljenje-tribine-1019666/>
85. <https://www.Dnevno/sport/nogomet/video-brutalne-uvrede-s-hrvatskih-tribina-navijaci-udarali-po-janici-i-modricu-hns-om-mutna-voda-tece-evo-jane-evo-jane-1044027/>
86. <https://www.Dnevno/kolumnisti/golisave-zvijezde-znaju-da-hrvatska-bez-srbije-ne-moze-u-eu-19182/>
87. <https://www.Dnevno/kolumnisti/ceca-stize-u-vukovar-20119/>
88. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/u-vinkovcima-svanuo-grafit-smrt-oliveru-frljicu-iz-sdp-a-stigla-ogorcena-reakcija-889565/>
89. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/jakov-sedlar-napustio-drustvo-hrvatskih-filmskih-redatelja-s-pjesmom-ja-se-rastajem-cigani-sa-vama-1022214/>
90. <https://www.Dnevno/sport/nogomet/bez-vecih-incidenata-osim-vrijedanja-sammira-i-skotski-mediji-se-pitaju-da-li-je-stvar-u-boji-njegove-koze-88726/> (isti)

91. <https://www.Dnevno/vijesti/diplomatkinja-cije-su-facebook-objave-uzburkale-javnost-moj-profil-je-hakiran-meta-je-vlada-rh-1351569/>
92. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/crkva-je-huskacka-organizacija-josipovic-je-cool-a-pola-bruxellesa-zbog-kosor-cupa-kosu-29349/> (isti)
93. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/video-markovina-u-degutantnom-intervjuu-ne-mogu-podnijeti-da-vidim-zamotanu-muslimansku-djevojku-kao-ni-to-da-svi-idu-na-misu-gadi-mi-se-988178/>
94. <https://www.Dnevno/vijesti/hrvatska/nikad-ostrija-vedrana-rudan-obrusila-se-na-branitelje-svecenike-i-crkvu-1258977/>
95. <https://www.Dnevno/vijesti/svijet/novinar-dragan-majic-na-drustvenim-mrezama-se-raduje-pozaru-u-parizu-1302027/>

10. Sažetak

U diplomskom radu teorijski je obrađen govor mržnje u javnim medijima. Na početku rada definiran je pojam *mediji* te utjecaj medija na društvo. Medijima se velikom brzinom šire informacije, a među informacijama nalazi se i mržnja. U radu je definirana mržnja, govor mržnje, oblici govora mržnje, kao i način širenja te slika govora mržnje u Republici Hrvatskoj. Definirana je razlika između slobode izražavanja i govora mržnje te je provedeno istraživanje govora mržnje na multimedijском portalu *Dnevno*. Istraživanje je provedeno u razdoblju od 2010. godine do 2019. godine, a rezultati istraživanja su podijeljeni u deset tematskih skupina. Na temelju rezultata istraživanja u radu su potvrđene hipoteze. Prva da je u Republici Hrvatskoj najprisutniji govor mržnje prema pripadnicima nacionalnih manjina i druga da su jezik i društvo usko povezani i da govor mržnje ovisi o društvenom kontekstu.

Ključne riječi: mediji, medijski utjecaj, sloboda izražavanja, mržnja, govor mržnje